Kaple, kapličky, kříže a Boží muka

ve farnosti slivické

Při toulkách krajinou míjíme drobné sakrální památky. Boží muka, kapličky, staré kamenné, či litinové kříže na kopcích, u poutních míst, podél cest a na rozcestích. Jsou rozeseté po krajině a vytvořily její paměť, jejíž význam nám dnes už často uniká. Natolik s ní splynuly, že je téměř nevnímáme. Snad jen do chvíle, kdy zmizí, pak nám začnou chybět. Není tedy překvapením, že po celé republice vznikly a vznikají spolky a občanská sdružení na záchranu křížů a kapliček.

Ještě naší dědové a jejich tátové neopomněli smeknout klobouk, když míjeli kříž, nebo kapličku, anebo se pokřižovali na těle pravou rukou či zavzpomínali, jak se dřív u těchto kapliček a křížů lidé modlívali.

Často upozorňovali své potomky u těchto svědků minulosti, dnes se už rozpadajících v polích, „ a tady máte svůj kříž“, stejně tak jak to oni sami kdysi slýchávali od svých dědů a babiček.

Najdou se stále ještě lidé, kteří se ke kapličce či kříži, vystavěných jejich předky přihlásí a opraví je. Je to způsob, jak zachránit a uctít památky, které jsou dokladem naprosto spontánní, unikátní lidové tvořivosti obyčejných lidí. Dokonce se najdou lidé, kteří staví nové kříže na místech, kde kdysi stávaly a byly zničeny, nebo ukradeny kříže původní.

Kříž byl a je symbolem křesťanů, ti se původně označovali jako crucis religiosi, tedy uctívači kříže. Ten představuje zvěst o novém životě, je symbolem Kristova vítězství nad smrtí. Kříž vyvolává v našem podvědomí událost, která se k jeho vzniku váže.

Lidé je stavěli z různých důvodů. Na místě tragické události, na oslavu konce roboty, z hluboké víry, nebo čistě z radosti ze života.

Když si je prohlížíme, klademe si často otázku, kdo, kdy a proč je na dané místo umístil. Takovou informaci může být problém dohledat. Každý kříž, boží muka a každá kaplička, musely být po vystavění, či přemístění, nebo opravě, vysvěceny. Je zde tedy možnost, za předpokladu, že nedošlo k jejich několikerému přemístění bez opětovného vysvěcení, nalézt datum vysvěcení a donátora, možná i důvod vzniku ve farní kronice daného místa. Přitom se jedná o kulturní památky vysoké hodnoty, které jsou naprostým evropským unikátem.

I Napoleon se v předvečer bitvy u Slavkova ptal, "co ona boží muka znamenají a proč se staví jen u nás". Boží muka, kapličky a kříže se staly také důležité pro vojenské mapování. Chodívala k nim procesí, anebo u nich alespoň zastavovala. Dnešní turisté při procházkách malebnou krajinou se opět mění v poutníky, míjejí tyto kříže a kapličky, jež jitří jejich fantazii a ptají se sami sebe, co za poselství v nich bylo ukryto člověkem, který je vystavěl.

Kapličky na mostech a můstcích nad řekami a potůčky, kříže na rozcestích, na kopcích a v polích ještě v krajině nezmizely. Snad není pozdě zachránit tyto bezbranné posly minulosti, jež ji zdobí.

Nenechme zmizet Genius loci daného místa a zachovejme ho pro budoucnost. Nenechme zničit třeba jen svojí lhostejností tuto unikátní paměť krajiny. Pomozme památkářům ochránit drobné sakrální památky, jež jsou připomínky minulosti, bolesti, radosti, či zbožnosti obyčejných lidí.

Brod

Před kapličkou je litinový křížek

Kaplička zasvěcená Panně Marii Nanebevzaté

V neděli 22.září 1946 byl při slavnostní mši sv. vysvěcen nový zvon. Svěcení vykonal dp. František Daněk, slivický farář. (Farní Věstník příbramského vikariátu)

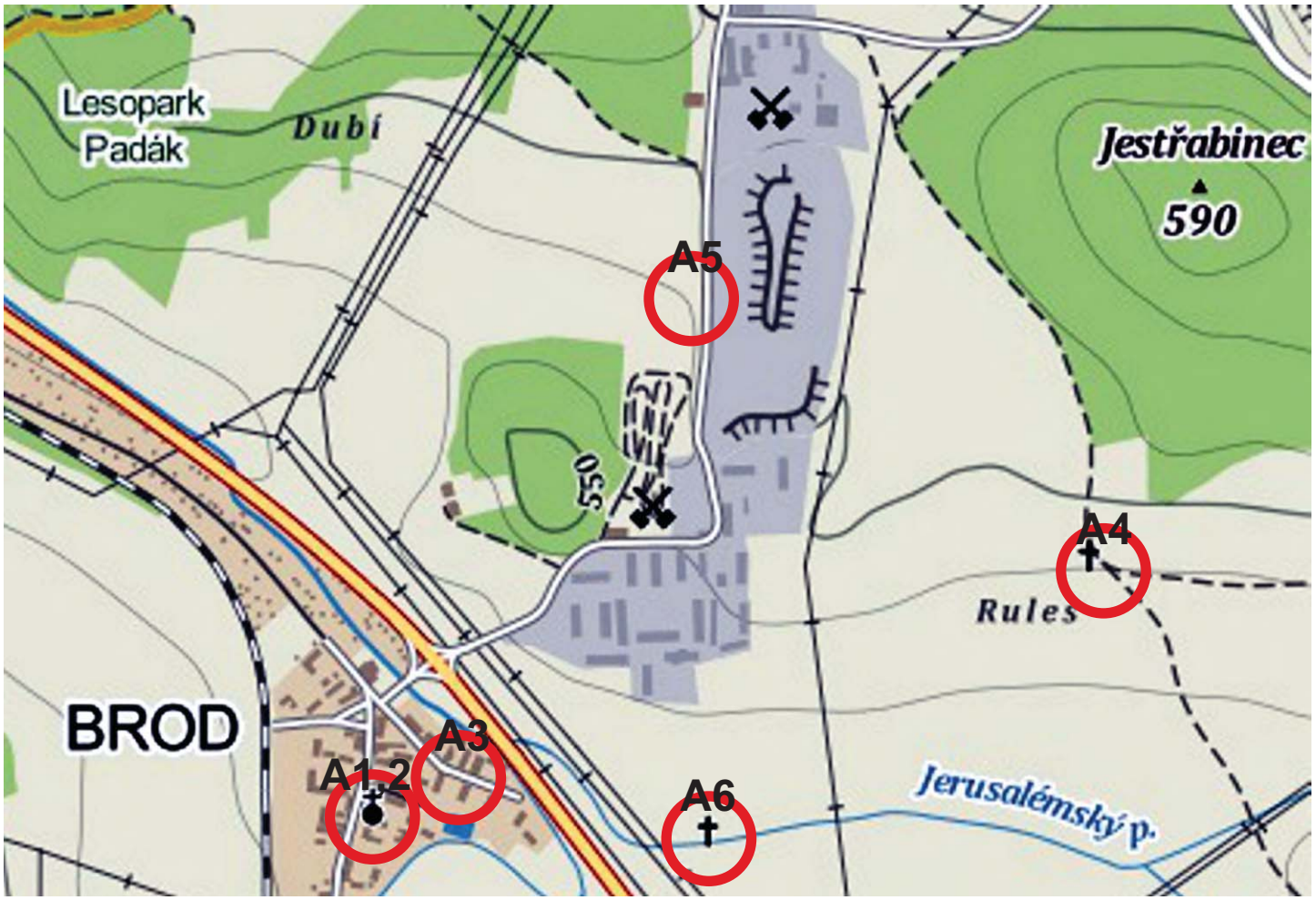

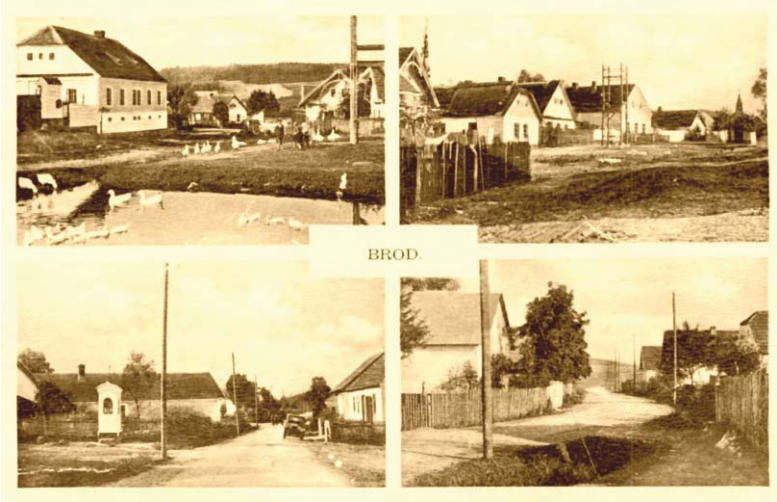

Pohlednice obce Brod

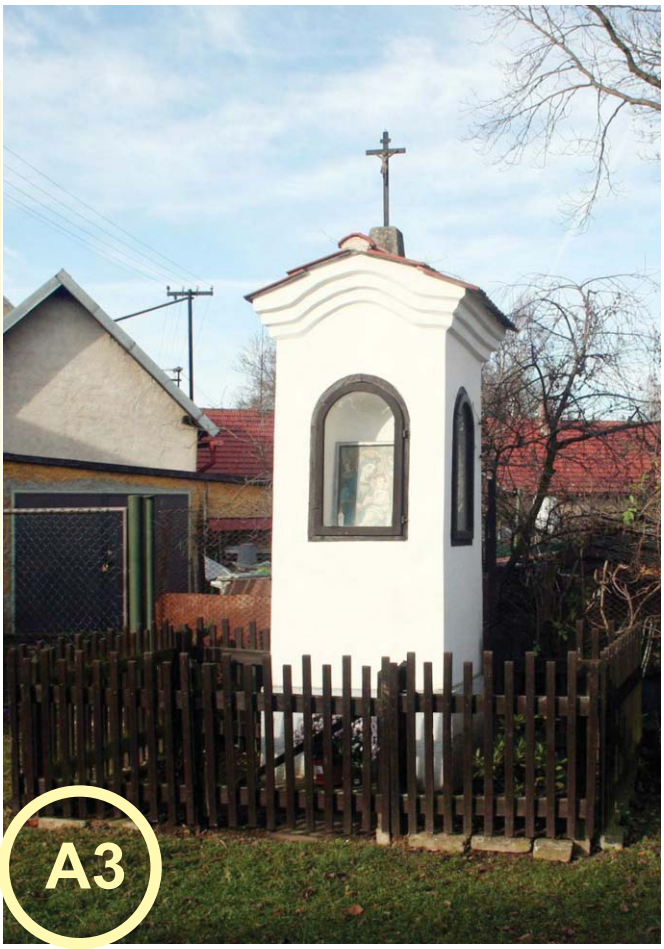

Kaplička před hostincem.

Bývalý kříž v oblasti Rules - „Na Neckářích"

Text na postavci bývalého křížku, který na svém pozemku postavil Jakub Dvořák z Brodu čp.11:
„Na památku založil JacDvořák 1843."
Co ho k tomu přimělo?
Čí tam byly fotografie?
Byl to jeden kříž nebo dva?

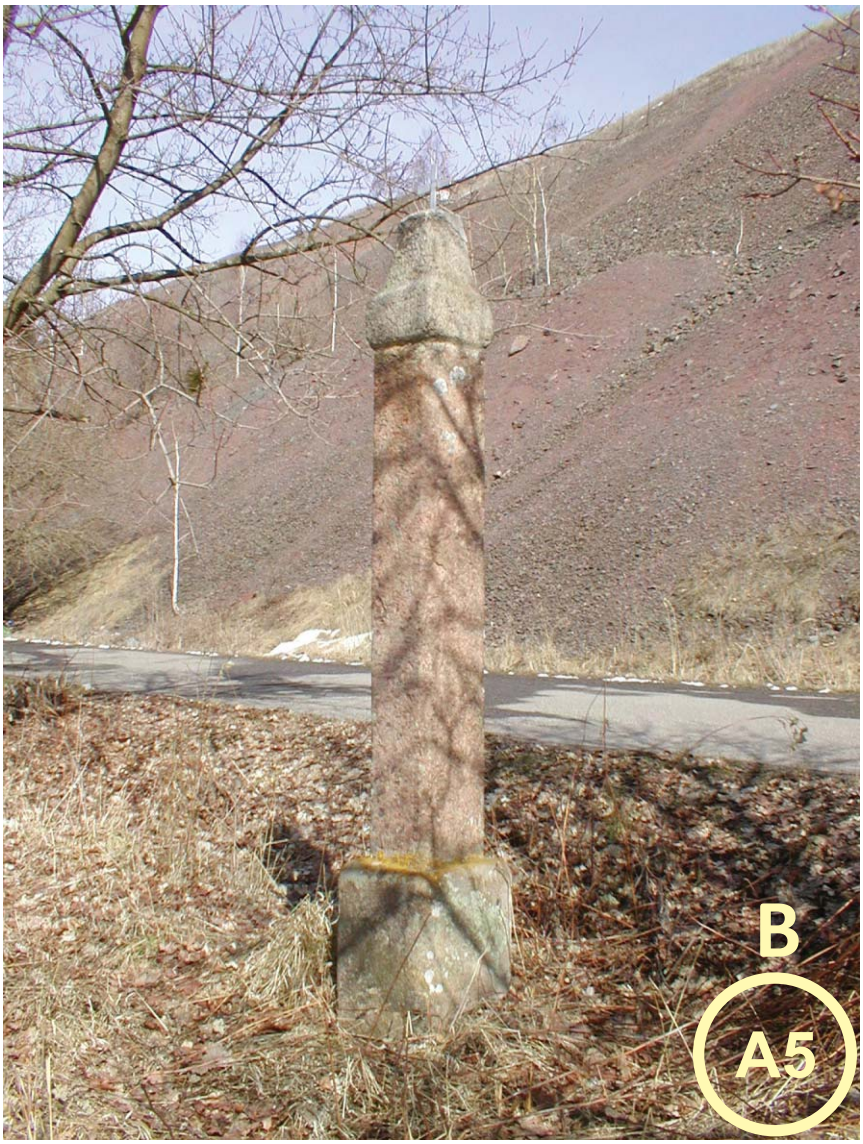

Kamenný křížek s letopočtem začínajícím 17.. byl přemístěn kvůli haldě (z bodu A do bodu B).

Křížek přemístěný při stavbě nové silnice (původně bod C) na místo dle mapy (bod D) se nepodařilo najít. Dle úvahy by měl být na staré cestě od spínačky směrem ke Svaté Hoře. Cesta procházela přes potok tímto porostem.

Pro názornost jsou zobrazeny na mapách stará (písmeno A a C) a nová (písmeno B a D) místa křížků.

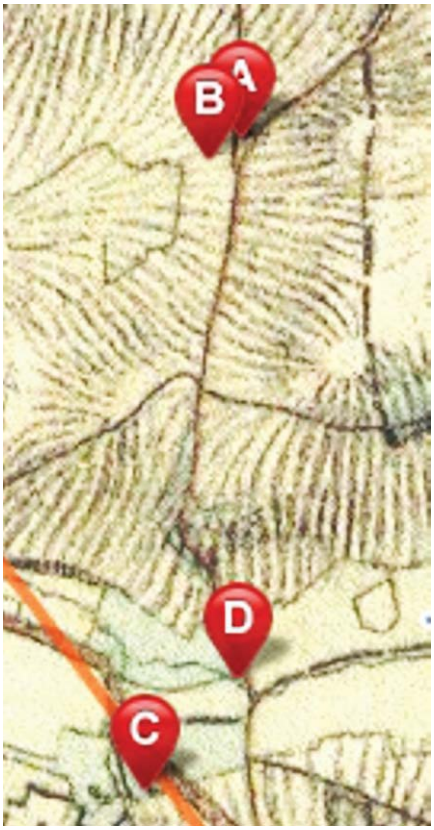

Buk

Dne 9. srpna 1908 byla vysvěcena socha sv. Jana Nepomuckého, kterou daroval obci kardinál Lev Skrbenský z Hříště **(potomek ze šlechtického moravského rodu, 1863-1938).**

Socha je postavena vedle kamenného (mariánského) sloupu z dřívějších dob.

Velký kamenný kříž na pozemku k čp. 28, býval snad před vybudováním silnice přes obec, při původní cestě kamýcké (vlevo dole).

Křížek u vodní nádrže (vpravo dole) byl postaven jako náhrada za bývalou kapličku zabudovanou do ohradní zdi u domu čp.2. Vysvěcen byl P. Bohusl. Richterem v rámci oslav 100. výročí vysvěcení sochy Jana Nepomuckého dne 21.6.2008.

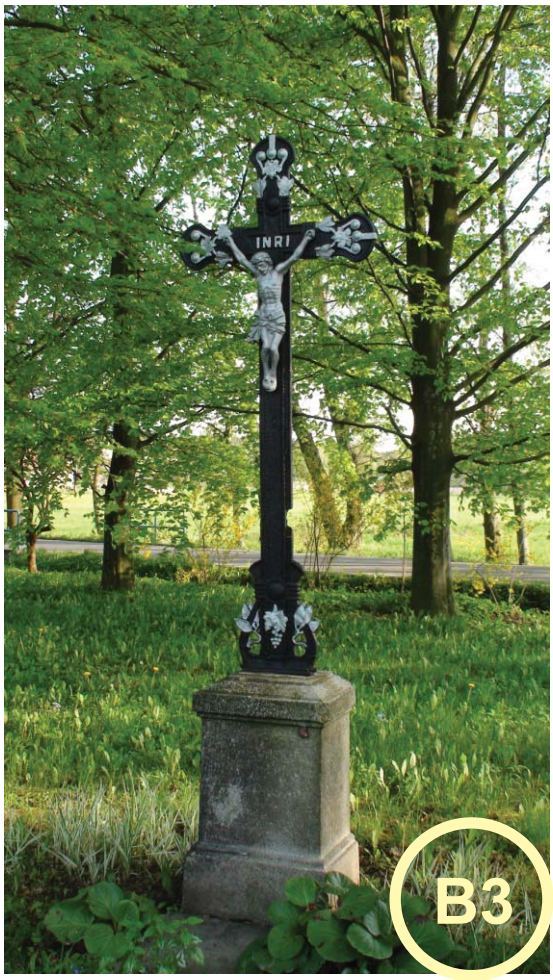

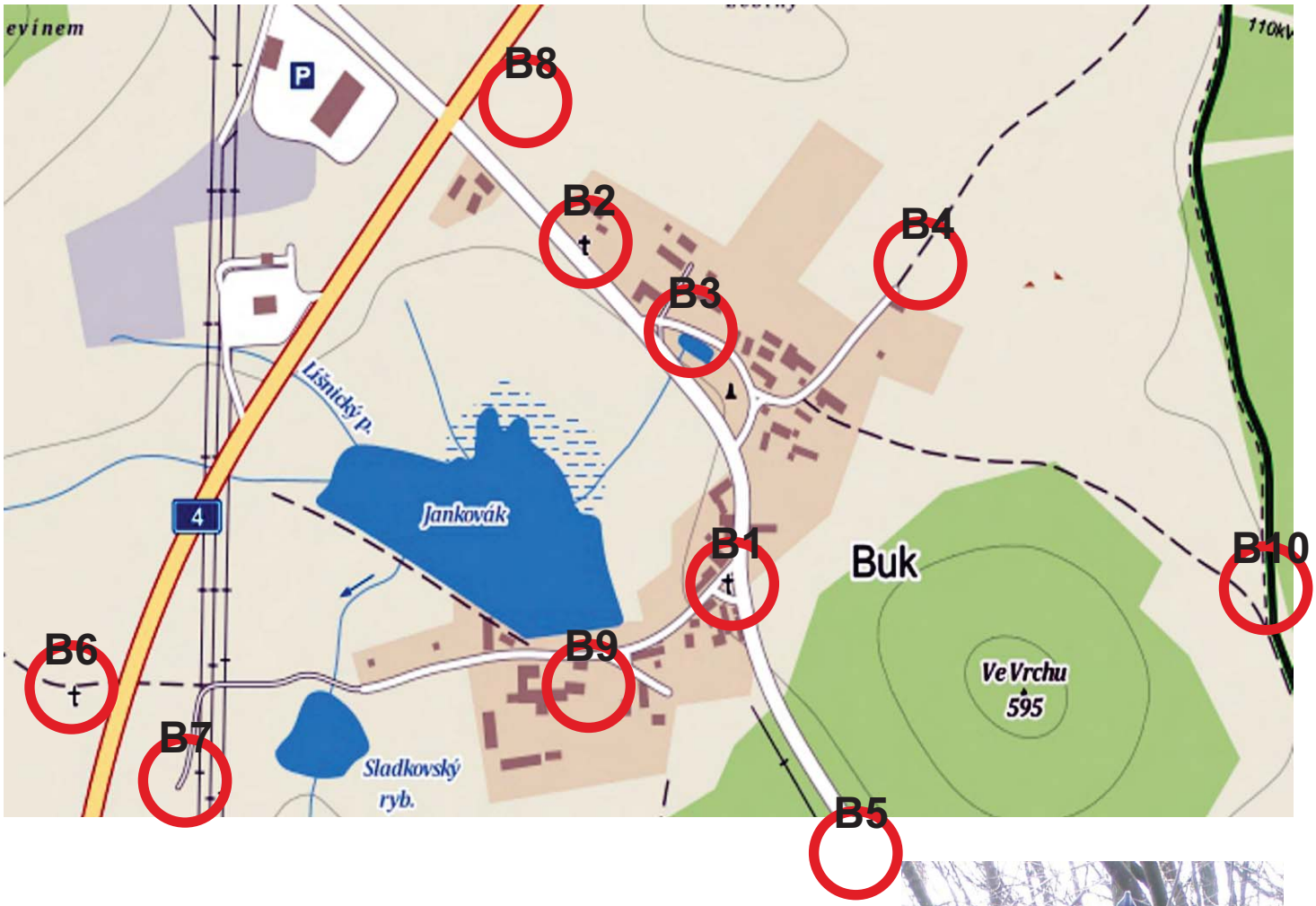

Na křižovatce bývalé staré cesty z Paliva na Slivici se silnicí mezi Bukem a Raděticemi stojí kříž na upomínku události, kterou popisuje kronikář V. Jarolímek v kronice:

Při silnici na Buk tam kde odbočuje cesta na Slivici stojí kříž, na tomto místě byli kolem r. 1900 nalezeny tři kostry lidí. Neví se jakým způsobem se zde pochovali. Kdoví jaká romantika tajemství tuto událost halí. Může to být pozůstatek některé války a také jak mi vyprávěli staří pamětníci oběti bitky mezi dvěma lupičskými bandami. Šálamounky kteří byli v naší obci v čp 4. a cizí tlupou. Střelba prý trvala celou noc. Kříž postavil spolek „Radosta" z naší obce který již zanikl.

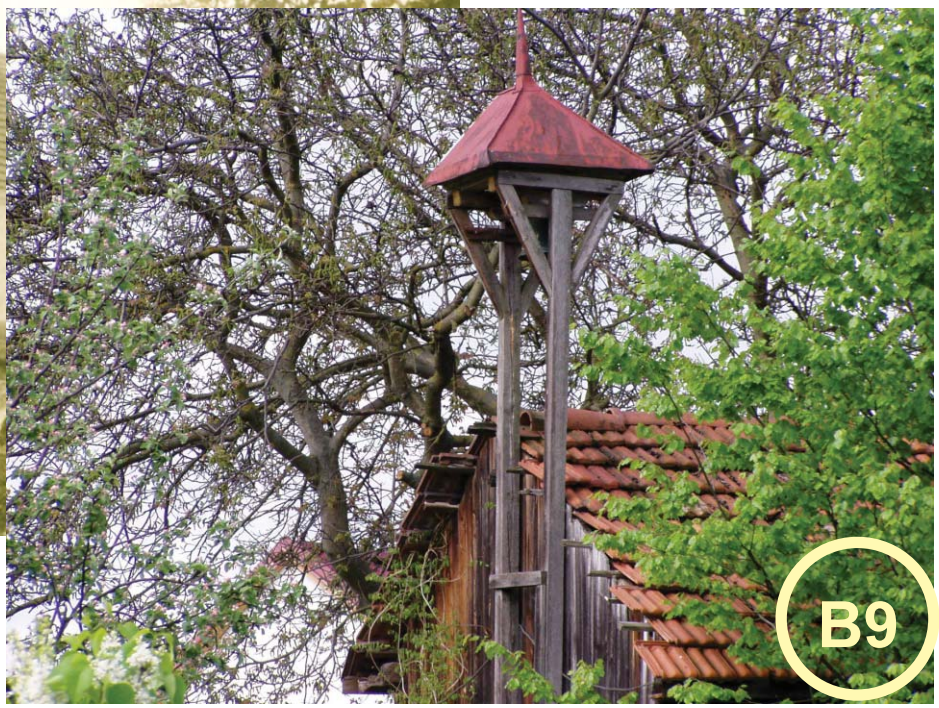

Zvonička v osadě byla před obchodem p. Kostínka, čp.10. V současnosti je přemístěna o pár metrů směrem do středu obce. Zvon se jménem *„Svatý Václav"* je z roku 1912.

Na obnovu památných křížů a úpravu míst v osadě Buk má největší zásluhu Arnošt Vošahlík, zdejší rodák, společně s obyvateli obce.

Po založení Občanského sdružení Buk byl postaven v severním konci osady tento železný křížek.

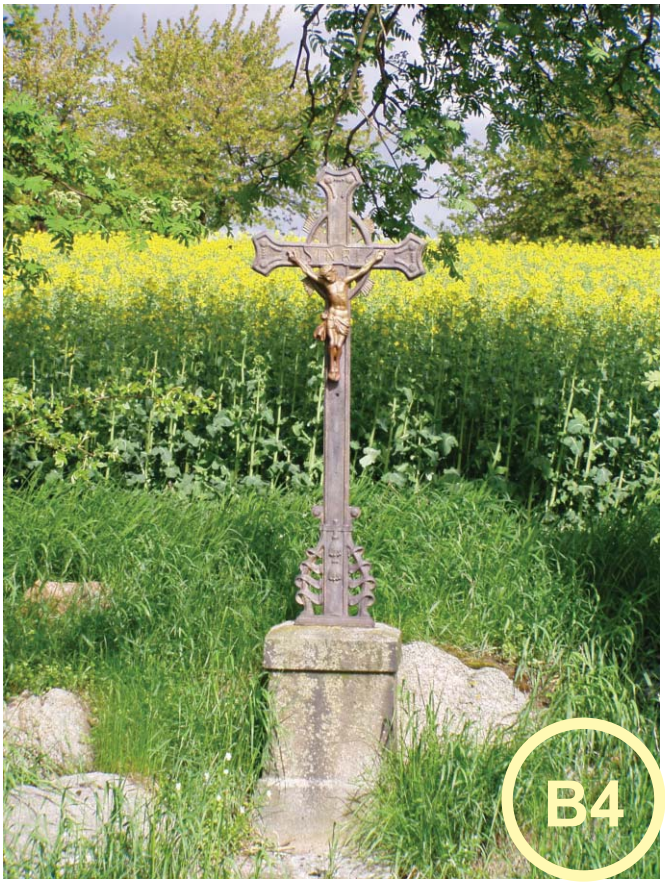

Dříve stával železný kříž při staré úvozové cestě, mezi pahorkem p.Kocourka a rybníkem p.Štěpána. Dnes je základ tohoto kříže v pahorku u staré státní silnice.

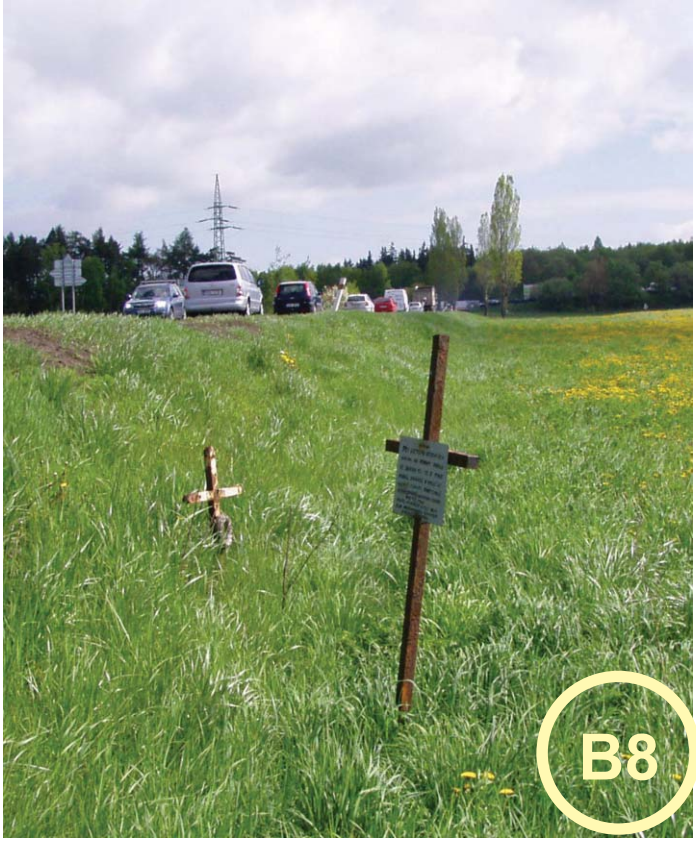

Kolem silnice R4 stojí malé křížky. Až na výjimky - k uctění památky zabitých při haváriích - jsou to pomníčky postavené lidem padlým v boji na konci 2. světové války.

Nově osazený křížek do místa, kde se na Velký pátek roku 1870 stala hrozná událost. V kramářské písni ji vylíčil Vojtěch Wilt, kovář a hostinský z Buku.

Píseň

o

spáchané vraždě,

kteráž se stala na velký pátek 1870,
mezi Bukem a Palivem,
v okresu Příbramském.

Vydělal na vlastní náklad

Vojtěch Wilt,
kovář a hostinský z Buku.

V Příbrami.
Tiskem Josefa Kadečky

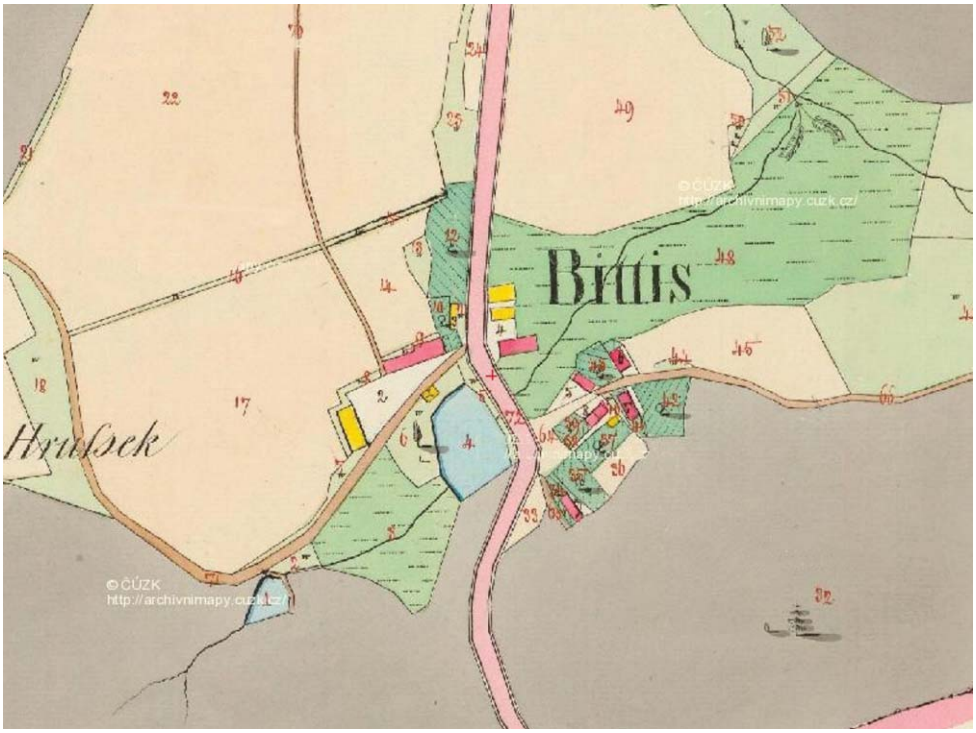

Bytíz

Tato malá osada na státní silnici před Dubencem patří až dodnes do slivické farnosti.

„Na kopec nad Bytízem, na velký žulový balvan s domnělými otisky lidského těla, dodnes osazený kamenným křížem, umístil Bohuslav Balbín idylickou pověst o svatém Ivanovi, poustevníku, který byl dle legendy synem chorvatského knížete Gostimysla.
Poté co se stal křesťanem, uchýlil se za časů knížete Neklana do Čech. Zde měl dle pověsti pobývat ještě před svým odchodem do skalní sluje nedaleko potoka Loděnice u Berouna, kde také později zemřel a je pochován.”

Kronika obecné školy v Hájích - Ottův naučný slovník

Na bývalé cestě z Kácině - dříve Kačína k rybníku Stržený a dále na jih - najdeme několik křížků. Důvody jejich postavení nám zatím nejsou známy, i když na některých jsou letopočty či jiné iniciály.
V katastru obce Radětice se k této cestě připojuje cesta ze Stěžova. Prvním křížkem od Kácině je tento (vpravo nahoře) s datem 1893 u Podstěžovského mlýna. Dále touto cestou dojdeme do Drsníku přes Dalskabáty.
Na cestě ze Stěžova je křížek u rybníka Kartouzek (fotografie vlevo nahoře).

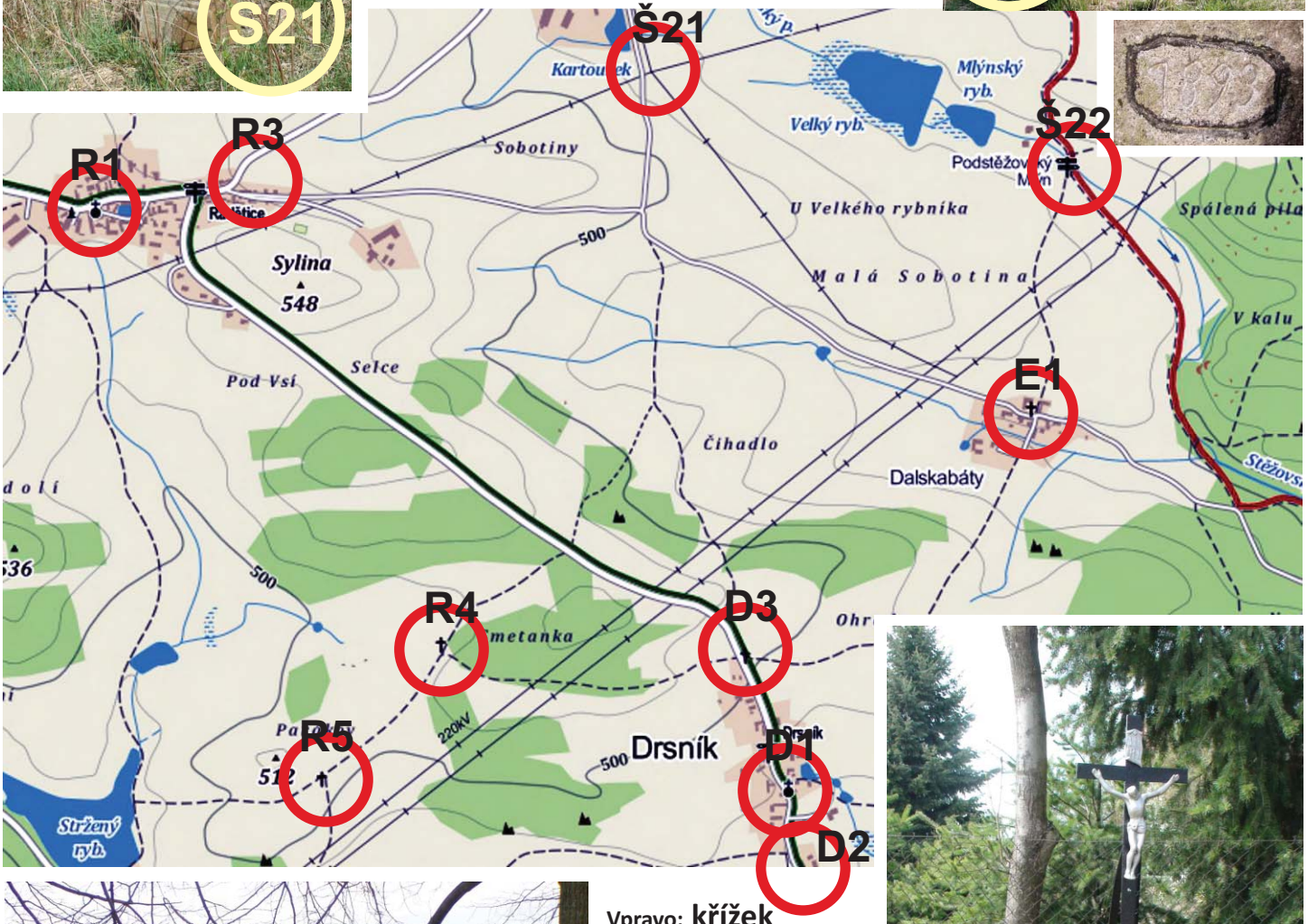

Vpravo: **křížek v obci Dalskabáty s letopočtem 1891**

Vlevo: **křížek na severním okraji obce Drsník**

Drsník

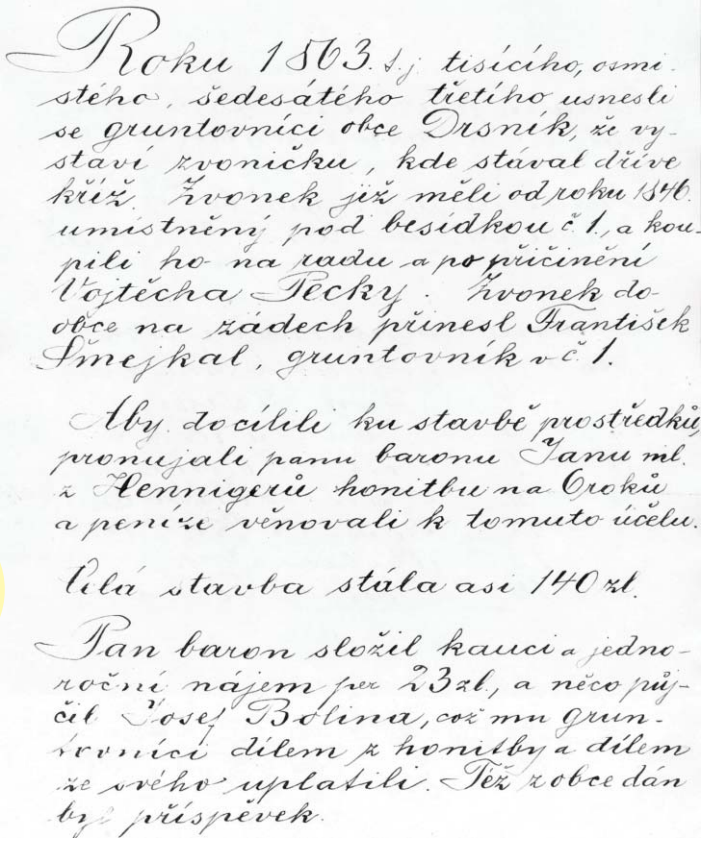

Roku 1863. t.j. tisícího, osmistého, šedesátého třetího usnesli se gruntovníci obce Drsník, že vystaví zvoničku, kde stával dříve kříž. Zvonek již měli od roku 1846. umístněný pod besídkou č. 1, a koupili ho na radu a po přičinění Vojtěcha Pecky. Zvonek do obce na zádech přinesl František Šmejkal, gruntovník v č. 1.

Aby docílili ku stavbě prostředků pronajali panu baronu Janu ml. z Hennigerů honitbu na 6 roků a peníze věnovali k tomuto účelu.

Celá stavba stála asi 140 zl.

Pan baron složil kauci a jednoroční nájem per 23 zl, a něco půjčil Josef Bolina, což mu gruntovníci dílem z honitby a dílem ze svého uplatili. Též z obce dán byl příspěvek.

Drsník patřil do farnosti slivické v letech 1626 - 1786, poté byl přifařen do Pečic.

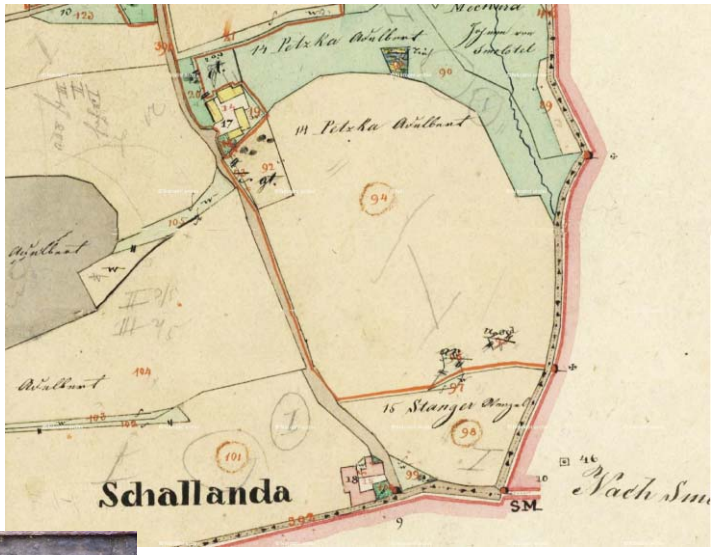

Kříž dal postavit v roce 1836 na svém pozemku pan Vojtěch (něm. Adalbert) Pecka na památku za syna, který se nevrátil z vojny. Iniciály na kříži: WP 1836 Kříž pořád udržuje rodina Peckova.

Háje

Křížek na okraji obce.

Zvonička v obci.
Stará zvonička (vlevo), byla nahrazena novou (vpravo). Ta byla postavena společně s úpravou prostranství u příležitosti oslav výročí 410 let obce, dne 29. června 2013.

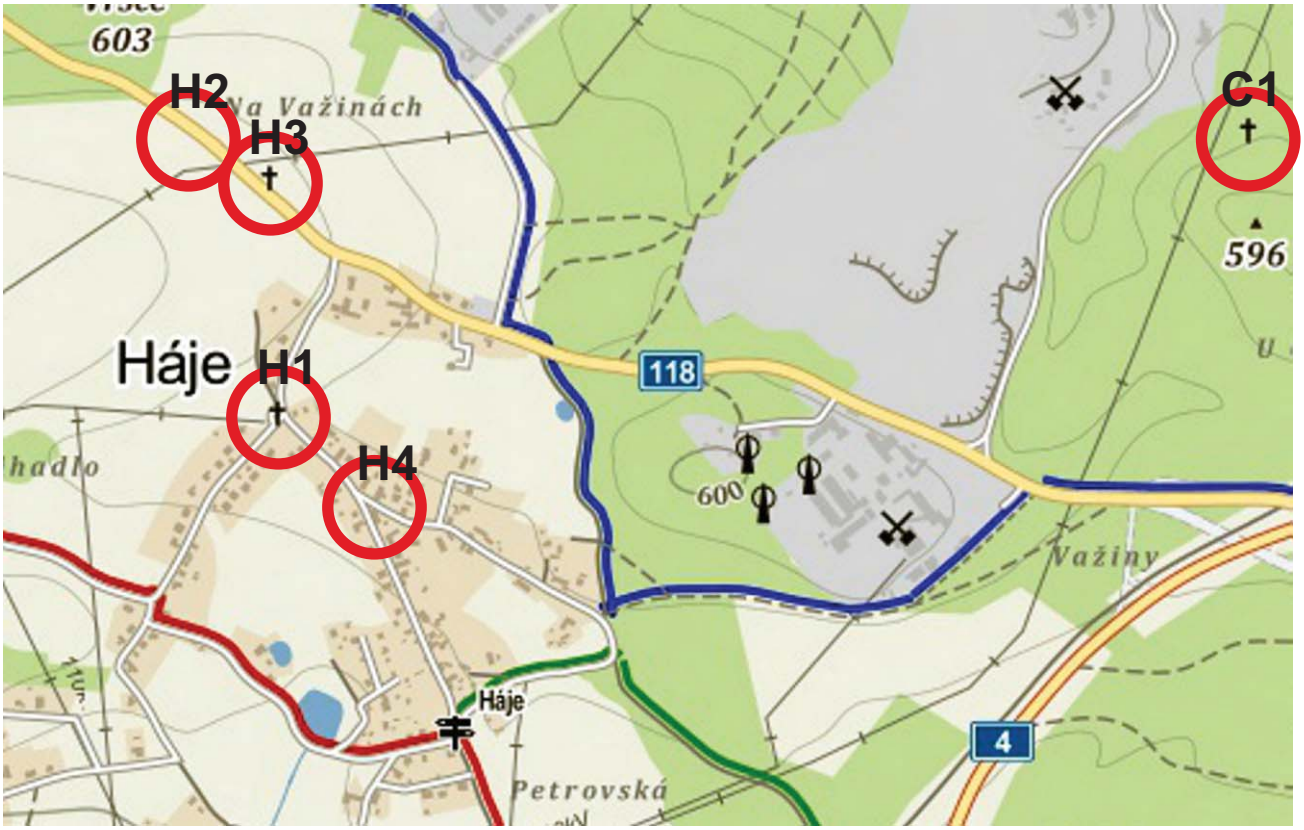

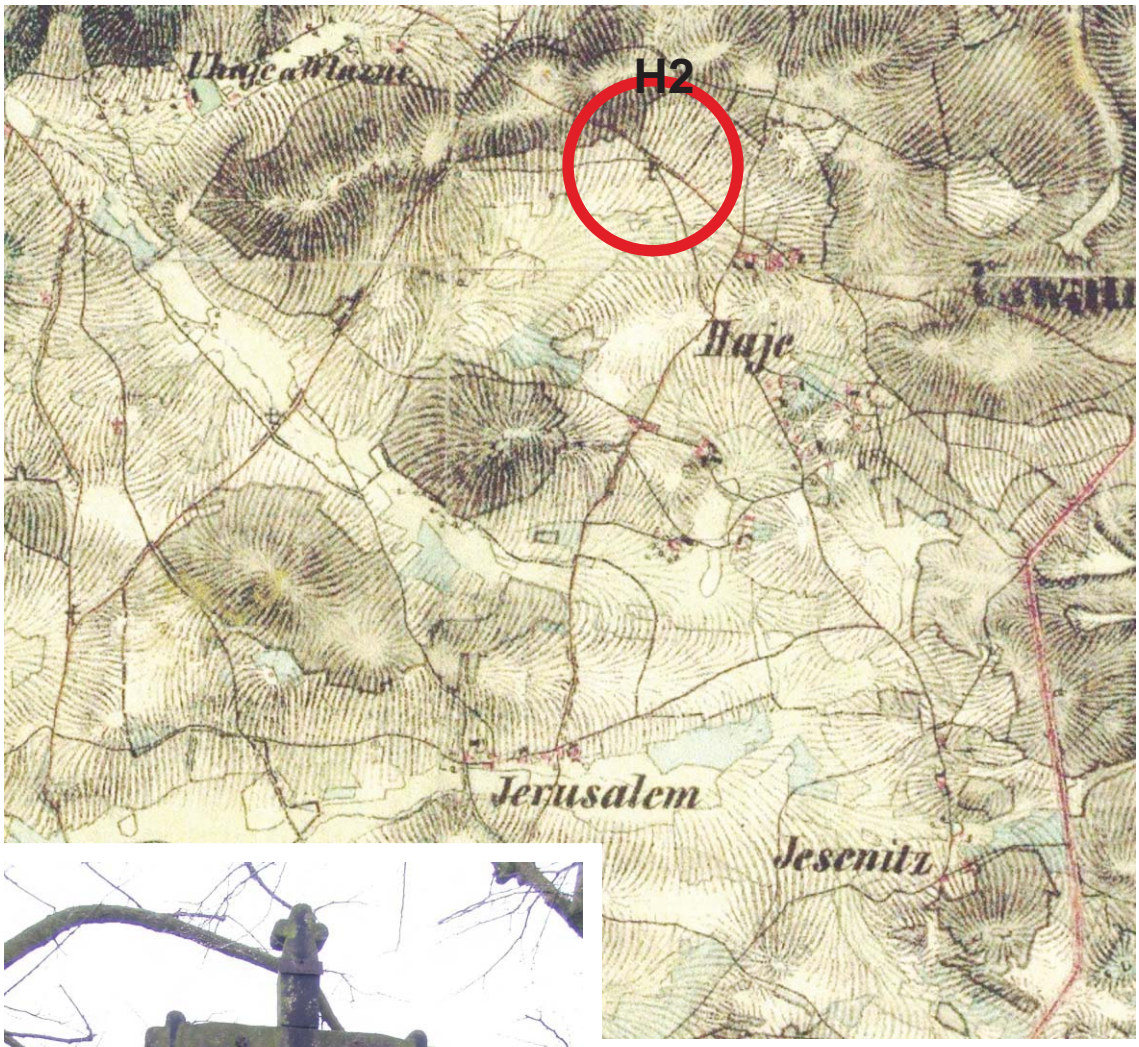

V současné době je nám divné, proč kříže a křížky jsou na místech, kde bychom je nečekali. Po prohlídce staré mapy vše bude jasné. Takovým místem je i stanoviště kamenného kříže u silnice od Hájů do Příbrami. Toto místo bylo dříve křižovatkou cest.

U této silnice je umístěn i křížek s letopočtem 1891. Důvod postavení není již znám. Možná, že byl postaven na památku této nešťastné události.

Neštěstí. Dne 24. t. m. vezl Jos. Vůjka, bezdětný rolník z Hovostic, svému sousedu Jos. Svojkovi, kteříž si s potahy svými navzájem přátelsky vypomáhali, obilí na trh do Příbrami. Hned na to, když obilí prodali, vzali náklad 15 m. centů uhlí, taktéž Jos. Svojkovi náležející, a ubírali se k domovu. Nedaleko Hájů u lesa mezi Vršci chtěl Vůjka slézti s vozu; váhy však, na něž tento chtěl učiniti prvý krok, uhnuly se stranou a nešťastný rolník spadl pod kola. Vůz se značným nákladem přes něj jedoucí zranil ho tak, že smrť následovala v zápětí.

Týdeník Horymír, listopad 1891

Jerusalém

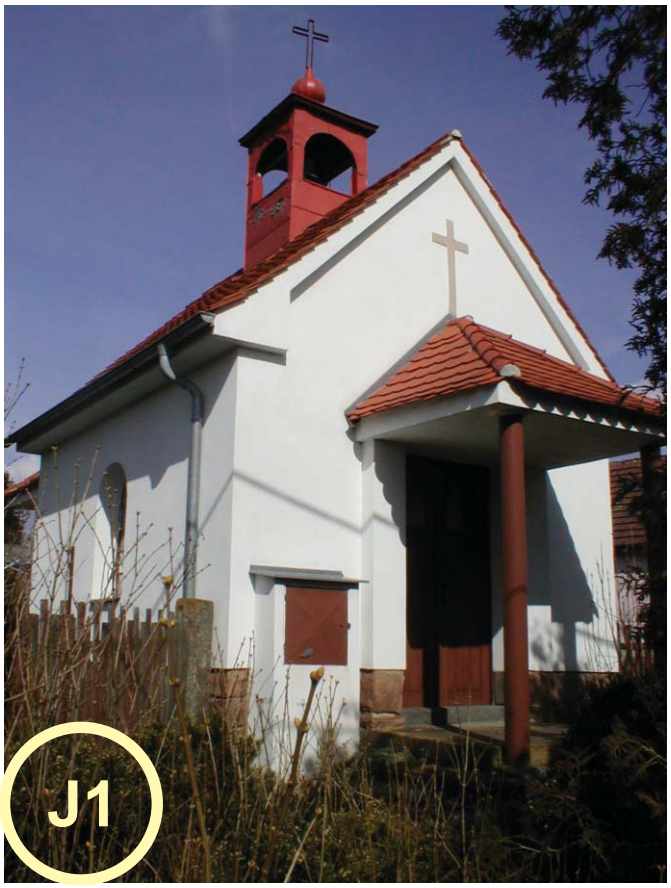

Kaplička zasvěcená sv.Václavu
Vysvěcena byla v říjnu 1948

OD STŘÍBRNÝCH HOR

V Jerusalemě postaví letos uprostřed obce pěknou kapli, kterou zasvětí českému patronu sv. Václavu. Přispějí i rodáci a přátelé obce Jerusaléma.

Článek Události z prázdnin 1939

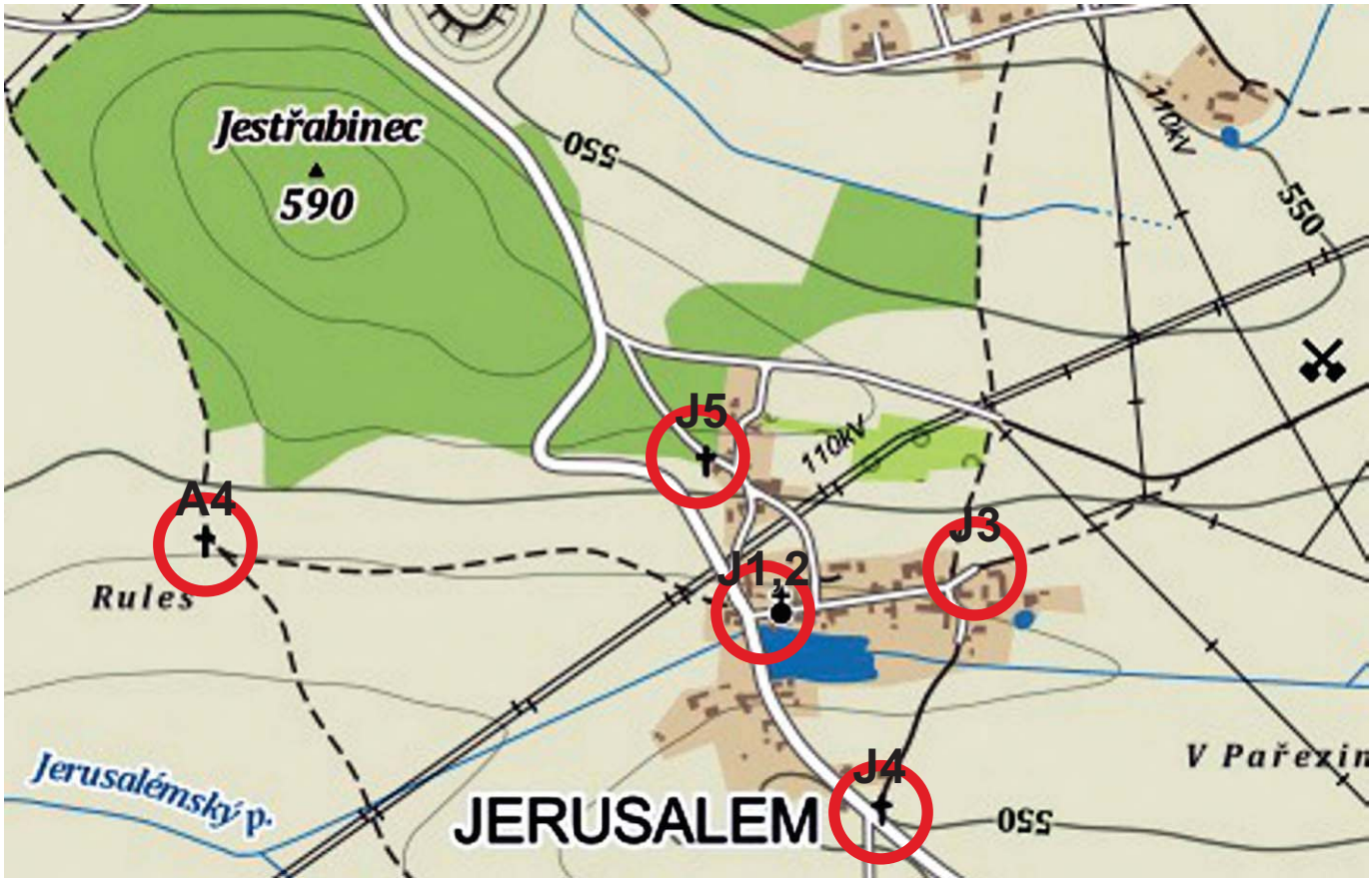

Vlevo: **Kříž u usedlosti čp.1. Původní stanoviště není známé. Pravděpodobně byl sem přemístěn, kvůli lepší ochraně.**

Vpravo: **Kříž u plotu usedlosti čp.9, naproti rybníku.**

Vlevo dole: **Kříž v zeleni stromů, při cestě z Příbrami, v horní části obce, za domem čp.35.**

Vpravo dole: **Původní kříž v těchto místech s letopočtem 1893 vysvětil slivický farář P. Josef Pokorný v roce 1895. Kříž obnovila a starala se o něj rodina Marie Pospíšilové, protože stojí na okraji jejich pozemku.**

Jesenice

Kříž se zvoničkou na začátku obce

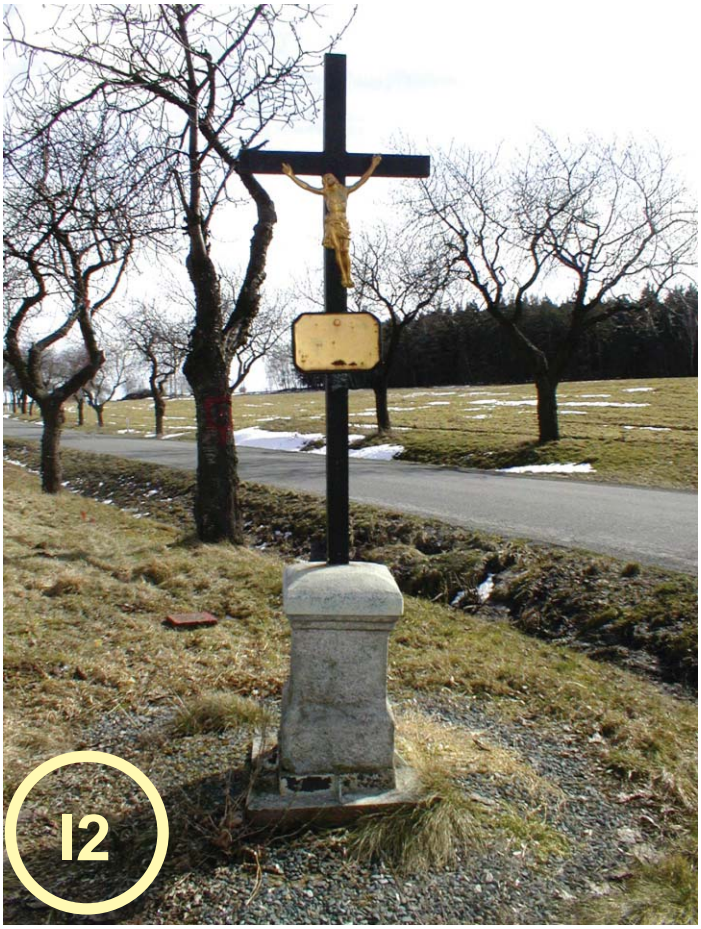

„Sukovic" křížek u křižovatky silnic Příbram - Buk a Jesenice - Konětopy, v blízkosti zásobníku plynu.

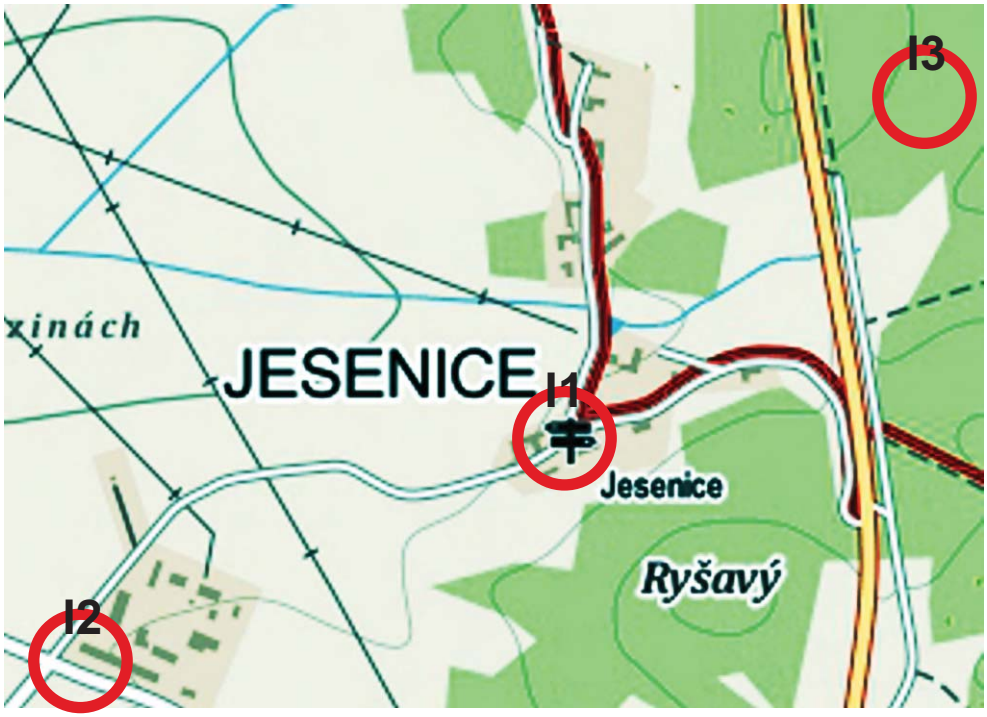

Kamenný obelisk s křížem, vedle silnice R4 vpravo, při jízdě do Prahy.

Od stříbrných hor, roč.IV 1931-32
Josef Valenta: Cikáni

„Před nedávnem přinesly noviny zprávu, že jest tomu 500 let, kdy se objevily v Čechách cikánské hordy. Toto datum není naprosto přesné, neboť jiné zprávy tvrdí, že již za krále Václava IV. r. 1416 přišly první jejich tlupy do Čech. Ať jest tomu tak či onak, jistě je zajímavé povšimnouti si blíže tohoto záhadného lidského plemene. ...”

„...Roku 1726 popraven cikán Josef Daniel blíže zemské cesty u Jesenice. Zde na hranici dobříšského a milínského panství stávala od r. 1712 výstražná tabule, postavená milínskou vrchností a pod ní pověšen nešťastný Daniel na výstrahu jiným, kteří se počali houfně objevovati v hlubokých tehda lesích plackých. V místech těchto se dosud říká „U cikána”. A když výstražná tabule časem ztrouchnivěla, postavena zde vrchností r. 1730 nová, ale kamenná, v níž vryt hluboký kříž, který nám podnes hlásá smutnou událost.”

Kamenná

Kříž se zvoničkou uprostřed obce. Dne 16.března 1843 byla odfařena obec a zámek Kamenná od Slivice ke Třebsku.
V pátek 8.července 2005 se uskutečnila mše sv. u příležitosti opravy zvonice a obnovení kříže.

Poškozená socha svatého Víta mezi Kamennou a Třebskem.
Toto místo ve stínu starých lip je pořád krásné a umožňuje hezký rozhled do širokého okolí.

Konětopy

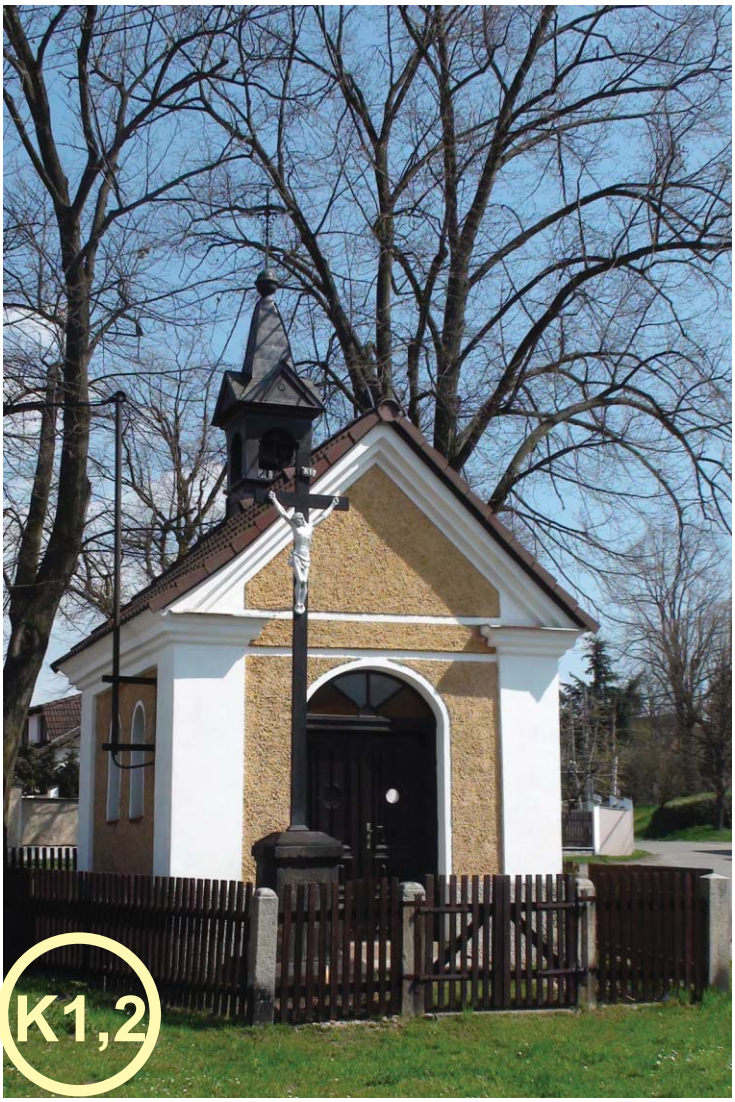

Původně byl na návsi vysvěcen 9.4.1840 P. Pachmanem dřevěný kříž. Kaplička postavena a zasvěcena sv. Václavu.

V neděli 22.září 1946 byl při slavnostní mši sv. vysvěcen nový zvon. Svěcení vykonal dp. Josef Medula, kaplan slivický.

(Farní Věstník příbramského vikariátu)

Uvnitř kaple je krásně renovovaný oltář s obrazem světce.

Na stěně je obrázek darovaný rodinou Víznerovou v r. 1985.

Oltář a interiér v roce 1939

Letopočet na podstavci kříže

Obnovený kříž západně od obce, u bývalé cesty z Vrančic a odjinud z jihu na Svatou Horu. Letopočet na základním kamenu je 1849.

Křížek na severním okraji obce, u cesty do Jerusaléma.

Částí pomníku byl nahrazen zničený původní křížek u cesty ze Slivice do Konětop.

Lazsko

Kaplička postavená v r.1928 a zasvěcená Narození Panny Marie

Vpravo: **Kříž u domu čp.35 z roku 1851**

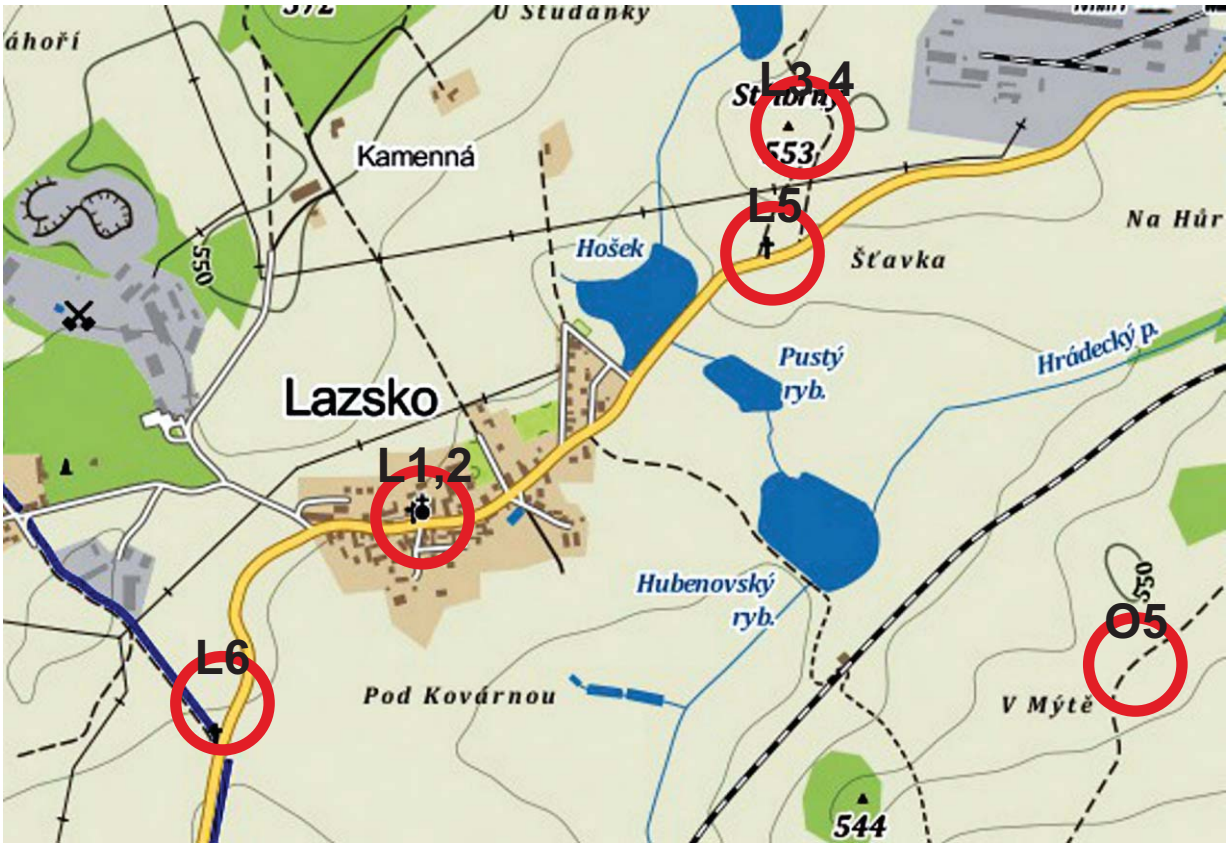

Kaplička na vrchu Stříbrný zasvěcená sv. Václavu

„Několika šikovným lidem se líbil nápad Václava Bartoše a postavili na vrchu Stříbrný krásnou kapličku tak, jak ji stavěli naši předci."

Text z http: //www.lazsko.eu

Kříž u silnice do Milína

Boží muka na vrchu Stříbrný
Text na tabulce:

Dne 27.7.2006 byla tato Boží muka přenesena z vedlejšího pole o 91 m blíže k obci. Hrozilo jim zřícení.

Křížek u silnice do Tochovic
Text na křížku:

V těchto místech v roce 1876 při bouřce zabil blesk rolníka Josefa Tomka z Vrančic. Koním se nic nestalo. Křížek zde stojí na jeho památku, proto jej nenič. Obnoven byl v roce 1991

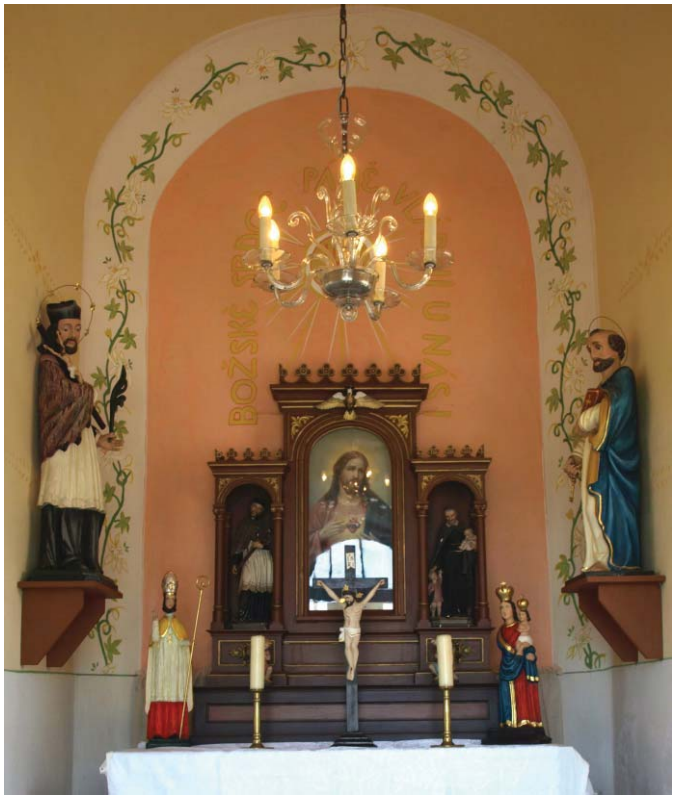

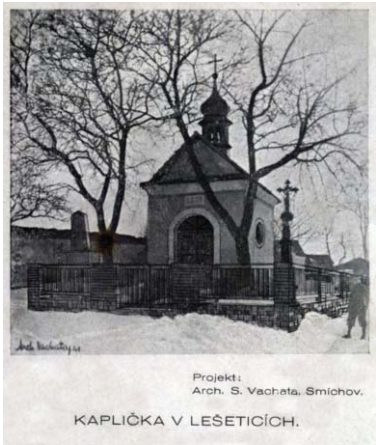

Lešetice

Kaplička zasvěcená Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu byla postavena v roce 1859. Nejprve byl na návsi pravděpodobně kříž, který pak byl umísťován při úpravách střídavě po obou stranách kapličky. Poslední úprava okolí byla v roce 2006.

N1

N2

Kaple v Památníku Vojna Lešetice

Kamenný křížek ve východní části obce na křižovatce cesty na Slivici s bývalou cestou Vrančice-Příbram, postavený v roce 1803, zrenovovaný v r. 1982

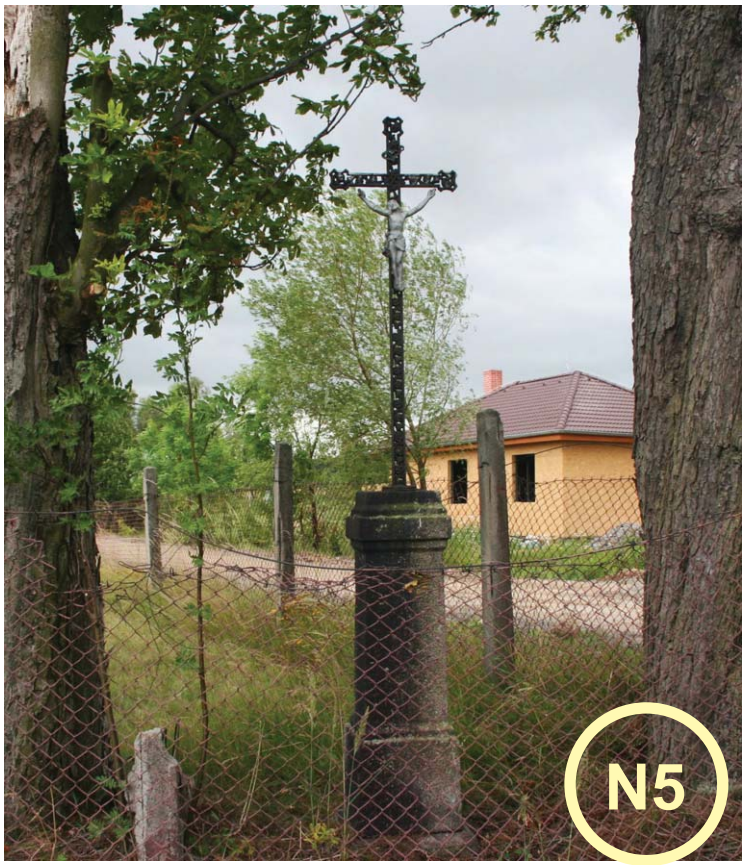

Křížek v západní části obce, v zahradě usedlosti čp.8, při cestě ze Žežic do Lešetic.

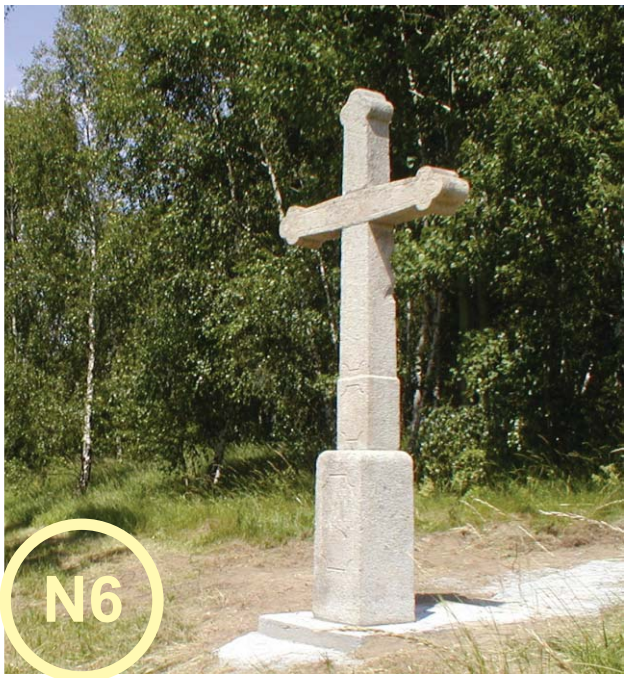

Kamenný kříž na Hrudné

Kamenný kříž na vrchu „Hrudný", dal postaviti p. Karas č. 2, na paměť za záchranu jejich malého chlapce, který zůstal jako zázrakem, nezraněn na voze, se vyplašenými koněmi.

Tuto zprávu zapsal do obecní kroniky kupec, knihovník a kronikář František Pešek.
Při bádání v matrikách jsem zjistil, že se mohlo jednat o Františka Karase z sousedícího čp.28 a jeho syna Josefa nar. 1858. Rozhodující je, že kříž byl postaven na kraji pozemku, patřícímu do současnosti k této chalupě. Zároveň je ale na okraji cesty z Ostrova nebo Vrančic do Příbrami.

Tento kříž byl v 60.letech povalen nebo padl a až v roce 2011 byl zrestaurován. Obnovu provedli Jaroslav Kuba a Jiří Táborský.

K této události by mohl patřit též křížek - nyní však povalený kámen křížku - dole na cestě kolem lesa, na němž je letopočet 1862. Pozemek v těchto místech však vlastnil jiný hospodář.

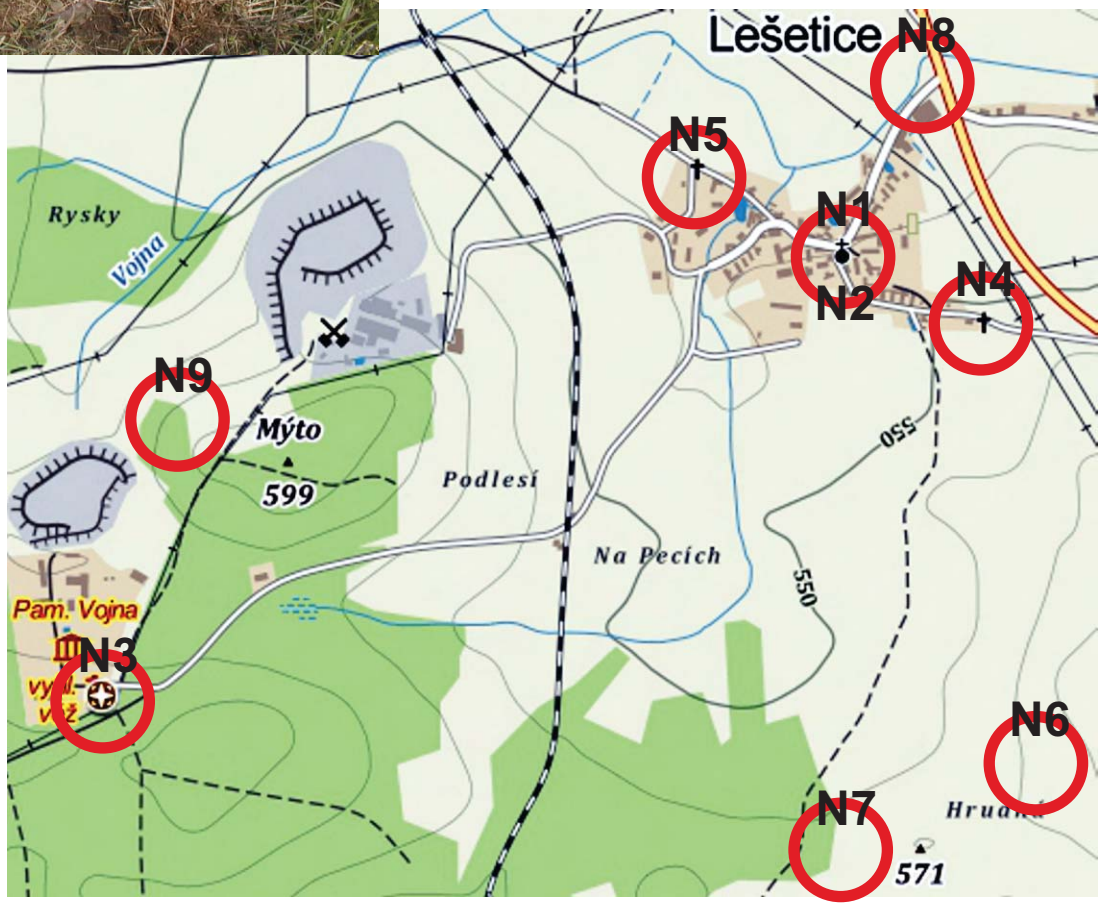

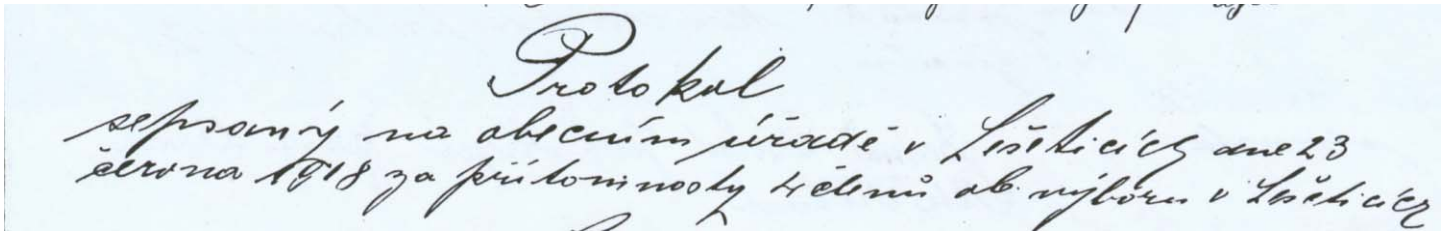

Protokol

sepsaný na obecním úřadě v Lešticích dne 23 června 1918 za přítomnosti členů ob. výboru v Lešticích

Zastupitelstvo obce souhlasilo v bodě VII.:

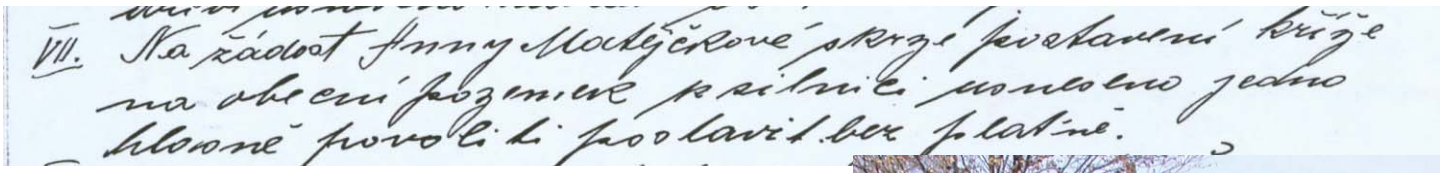

VII. Na žádost Anny Matějíčkové skrze povstavení kříže na obecní pozemek při silnici povoleno jedno kborně povoliti postavit bez platné.

Paní Anna Matějíčková, vdova po Matěji Matějíčkovi, nechala postavit křížek jako památku na svého syna Václava Matějíčka, který jako 24.letý vojín 102. C.k.pluku padl v 1.světové válce dne 2.listopadu 1916. Bohužel v současné době poblíž silnice se nalézají pouze kameny snad původního kříže.

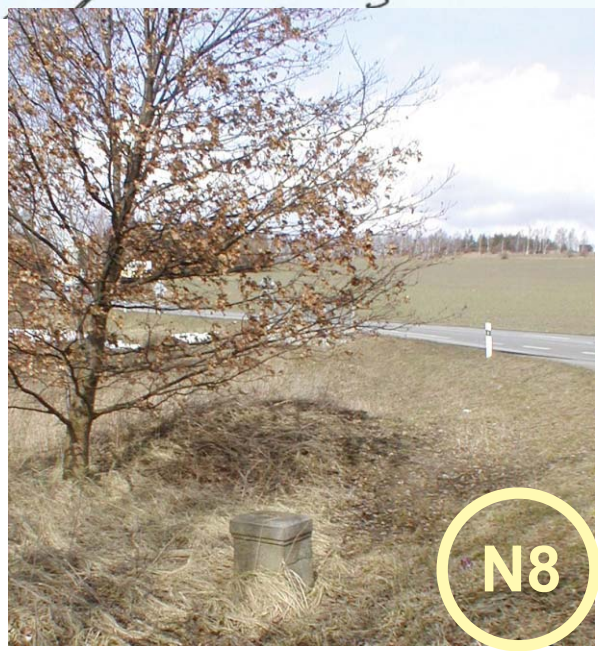

Zápis v kronice :

„Železný křížek na vrchu Mýto, na stranu k Vojně, postaven byl na památku bleskem zabitého mladíka Petáka z Pičína dne 6/8 1917, který byl u p.Mrvíka na návštěvě."

Současný stav je patrný z fotografie.

Milín

Kostel sv. Václava v Milíně, přestavěný z bývalé sýpky v letech 1887 - 1890.

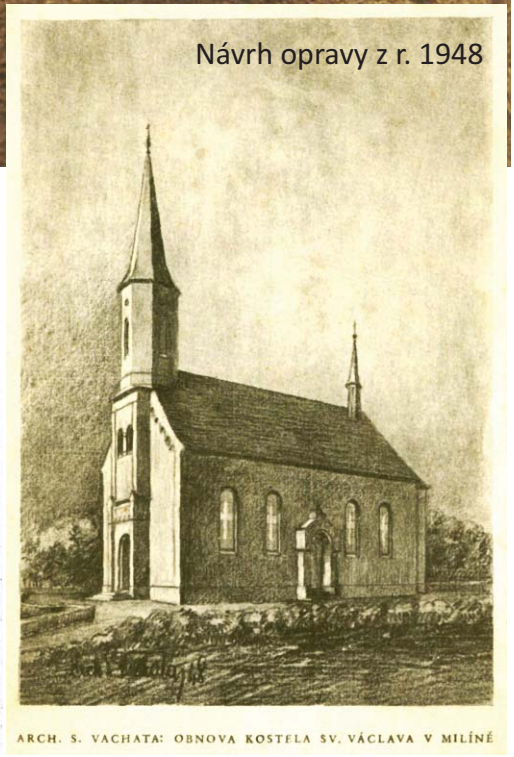

Z Milína. Den 27. září stal se pro všecky obyvatele Milína velepamátným a zajisté dlouhá léta budou naň vzpomínati účastníci sobotní slavnosti. Vždyť v den ten konečně vyplnilo se přání vroucí, které v srdcích svých nosili již zbožní předkové naši. Pamatujeme se, jak o stavbě kostela v Milíně ještě před čtyřmi roky mluvilo se jako o věci nemožné a starší lidé smutně říkávali — já už jistě nebudu šlapati cestu do našeho kostela. A přece dočkali se radostné chvíle, že mohli býti přítomni první mši sv. v novém kostele milínském. Touha po kostele vzrostla mezi obyvately milínskými zvláště od té doby, co zrušena zdejší školní kaple. Dokud byla totiž zdejší škola trojtřídní, sloužena byla ve školní kapli aspoň dvakráte týdně mše sv., které byly přítomny školní dítky a starší lidé, jimž cesta na Slivici byla již obtížna. Když

ale škola byla v pětitřídní rozšířena, musila se kaple pro nedostatek místa zrušiti a proměněna byla ve dvě učebny. Krok rozhodný ve prospěch stavby kostela učiněn byl r. 1887. Tohoto roku začátkem května uděloval totiž J. Em. p. arcibiskup svátosť biřmování na Slivici a tu tehdejší měšťanosta p. Pošmourný s výborem p. Bendou celou záležitosť mu přednesli, plány již vypracované předložili a nedlouho potom dílo započato. Umění stavitelské přeměnilo bývalý špýchar v kostel. Stropy odstraněny, okna vybourána, presbytář, sakristie a věž přistavěny a tak z bývalé zásobárny chleba vezdejšího stala se zásobárna manny nebeské. Nový stánek Boží stojí na místě pro kostel velmi příhodném a okrášlil Milín jakož i celou krajinu velmi. Stavbu řídil stavitel p. Bastl. Hlavní oltář a dva postranní velmi pěkně zhotovil příbramský řezbář p. Procházka a práci pozlacovačskou velmi čistě provedl p. Stöckl. Na hlavním oltáři je překrásný obraz sv. Václava, jemuž nový kostel je zasvěcen. Obraz ten daroval J. Exc. p. hrabě Richard Clam-Martinic, který radosť svoji nad dokončením chrámu dal také na jevo telegramem k sobotní slavnosti městské radě zaslaným. Sv. Václav v oděvu rytířském je práce českého umělce v Mnichově Ferd. Velce. Na oltářích postranních jsou obrazy od Mathausera z Vinohrad a sice na pravém oltáři jest Panna Maria a na levém sv. Ludmila.

Článek v týdeníku Horymír, říjen 1890

S1
lipová
alej
Farský ryb.
M7
M9
Pam.
vítězství
584
Za Hřbitovem
U Kaplíčky
M2,3,8
M6
M5
603
V Loužích
Milín
M12
M1
M4
550
M10
M14
M15
Ve Skalách
587
M11

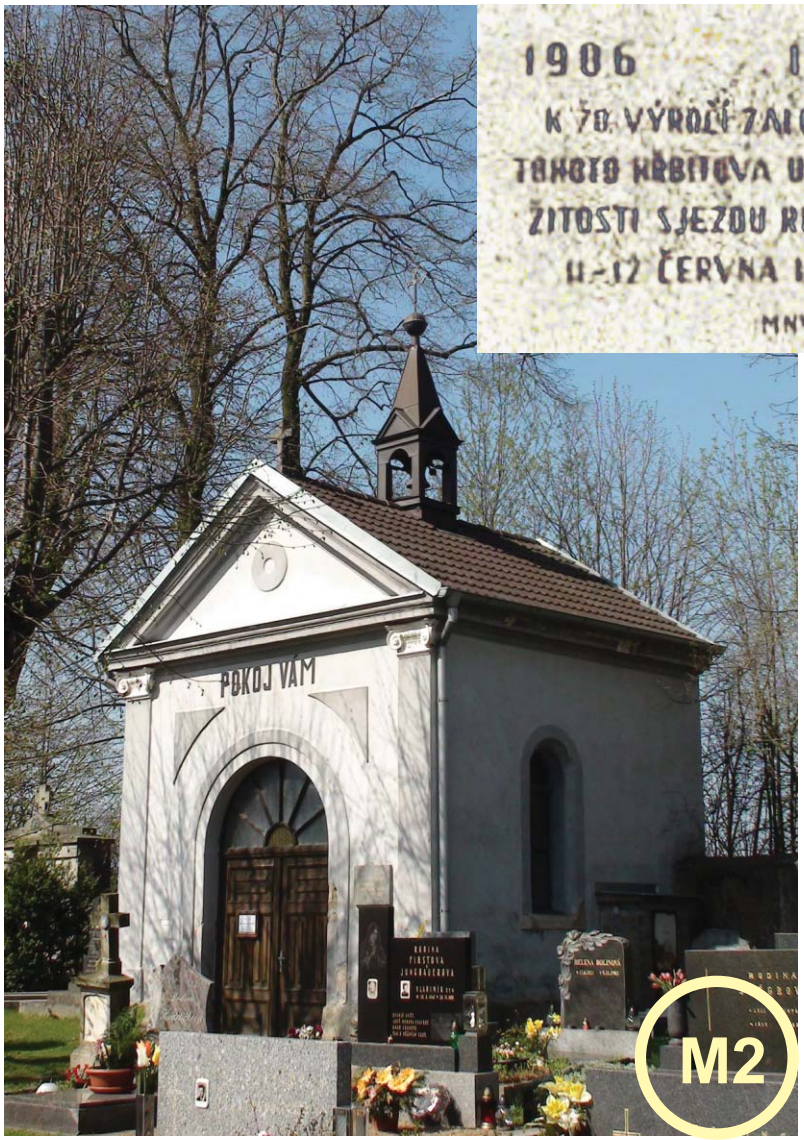

Kaple a kříž na hřbitově v Milíně.
Hřbitov byl založen v roce 1906.
Dle kroniky fary slivické:
„24.1.1907 svěcení hřbitova nového v Milíně odloženo!"
„2.8.1908 byl slavně mnou posvěcen nový hřbitov v Milíně a tamže vykonána i pobožnost odpoledne za ty, kdož tam jednou odpočívati budou."

Před rokem 2000 byl hřbitov rozšířen a nová část byla 6.května 2000 vysvěcena.

Křížek před hřbitovem s datem 14.2.1945 stojí na památku události tohoto dne. Zastřelena zde byla ve věku 23 let, v autě, Drahomíra Čtvrtníková, manželka Ladislava Čtvrtníka, továrníka z Vodňan při náletu hloubkovými letci.

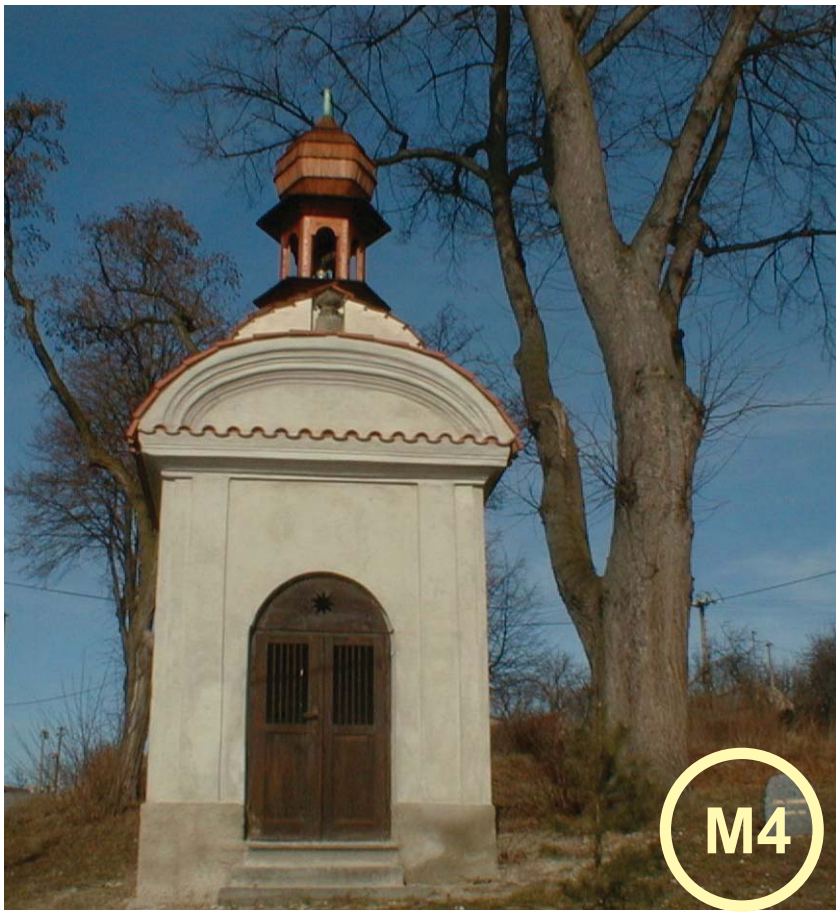

Na místě zvaném Na Homoli stojí kaplička z roku 1729 vystavěná na počest sv. Jana Nepomuckého. Po důkladné rekonstrukci v roce 2000 byla v červnu 2001 vysvěcena. Další oprava musela být provedena po úderu blesku 13.července 2011.

Památník morovým obětem z roku 1772, nad starou školou, při bývalé silnici na Slivici.

Kříž před radnicí byl vysvěcen 16.5.1841 slivickým farářem Pachmanem. O okolí kříže se starala rodina Vondráškova od dob 1.světové války.

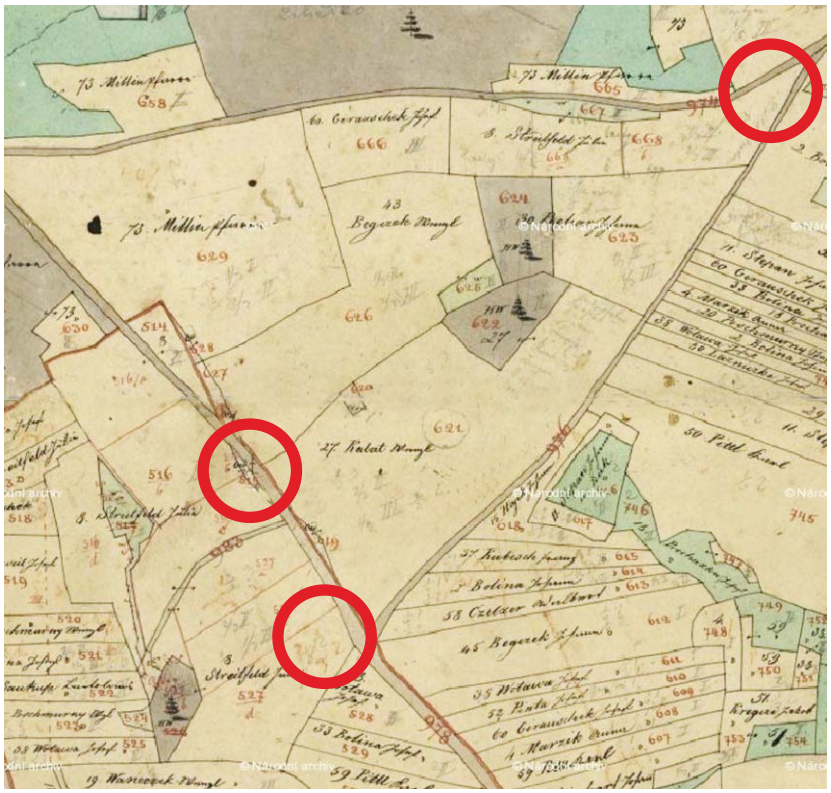

V roce 1897 *„zhotovil pěkný kamenný kříž při okresní silnici ze Slivice do Milína mistr kamenický Josef Krotký."* Událost zapsal Josef Valenta ve stati „O Slivici a památném kostelu sv.Petra." Kdo tuto práci zadal není známo. Jisté je, že kaplička (nahoře), tento kříž (vlevo dole) a kříž (vpravo dole) na cestě ze Slivice do Radětic, u Hájku, byly postaveny na pozemcích patřících dříve k čp.8 v Milíně.

Neštěstí. Devítiletý hoch Václava Brože ve Brodě č. 15 stavěl si v neděli, dne 21. t. m. asi o 2. hod. odpol. jesličky, při své práci schodil s vedle stojící skříně, kamž pro něco dosahoval, ostře nabitou karabinu, která při pádu narazila na kohoutek. Rána vyšla a náboj vnikl hošíkovi do života. Následkem tohoto poranění hoch též za krátko skonal. Druhého dne dostavila se na místo neštěstí ohledací komise a dne 24. byl chlapec pochován na hřbitově Slivickém.

Horymír prosinec 1884

Dne *„6.9.1908 byl slavně posvěcen sv. kříž na „Hrudném" k nádraží. Vyšly 2 průvody: ze Slivice vedl P. Beznekr Josef, katecheta z Březohor, z Milína vedl farář Čermák Václav - oba se spojily na „Hrudném". Který kříž sv. je vidět ze všech stran, až z Březnice. Byl postaven pod věží a já ho dal pomocí mistrů kamenických p. Krotkýho Josefa a Jůda Václava vyzdvihnouti a zavésti na „Hrudný"."*

Kronika fary slivické

Při prohlídce podstavce zde najdeme iniciály VB a letopočet 1884. Vzniká tu domněnka, zda kříž nebyl původně postaven pod věží, tj. na hřbitově, jako upomínka této nešťastné události.

Dřevěný *„Štěpánův"* kříž stojí na kraji pole Jana Štěpána u cesty ze Slivice do Radětic.

Křížek na památku události, kdy pan Alois Málek, rolník z Vrančic, stár 36 let, se stal obětí neštěstí. Splašené koně na něho převrhli vůz. Těžkému zranění na místě podlehl. Pochován byl 29.srpna 1942.

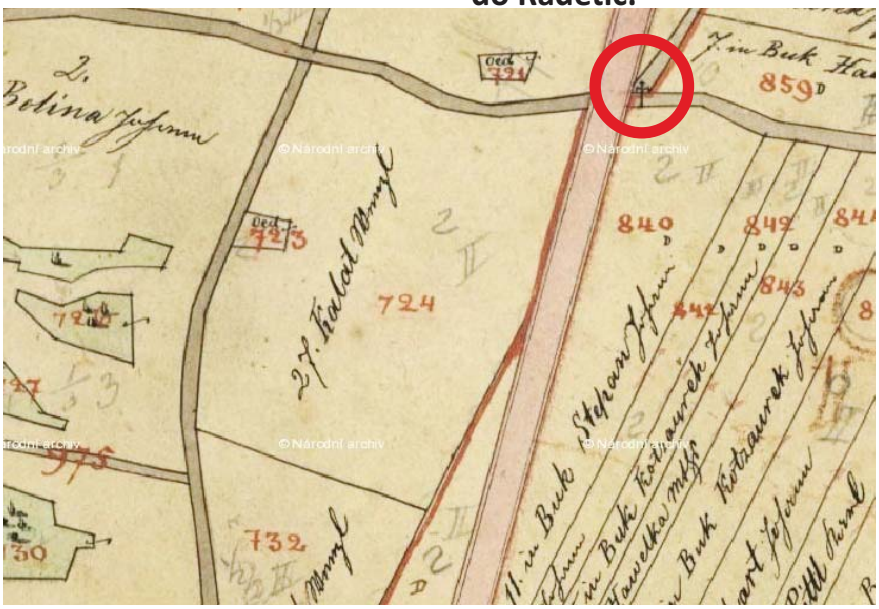

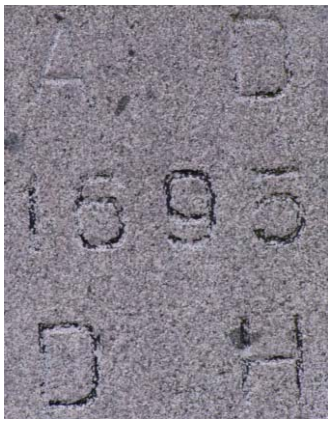

„Bendův křížek" či „švédský kříž".
Stál na křižovatce cest - z Ostrova, Vrančic do Milína, na Slivici a dále - mezi pozemky patřící majitelům čp.5 z Milína.
V roce 1973 byl obnoven i s daty na podstavci.

„Důležitý žulový hraniční mezník, označující rozhraní mezi kraji někdejšího panství Pražského a Prácheňského. Tento mezník stál při silnici na vrcholu stoupání nad Kojetínem, kudy vedla trasa státní silnice Strakonice - Praha, sledující linii Zlaté stezky, vedoucí z Rakous do království Českého."

Vrančice, Životice, Mýšlovice 2003

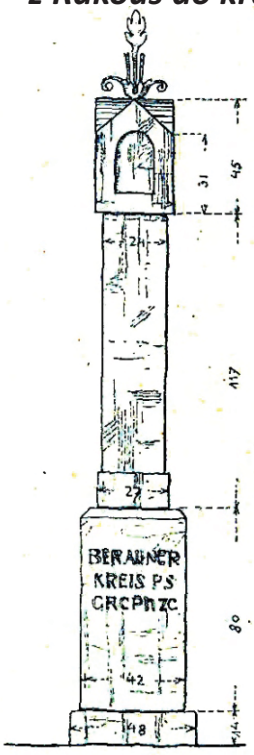

„... na první pohled vyhlíží sice také jako Boží muka, však ve skutečnosti představuje krajský mezník na návrší jižně nad Milínem, jak při bližším ohledání se okázalo. Nic nevadilo některému královskému inženýru, že po roce 1714 skoro posvátné formy našich Božích muk použil na mezníku mezi krajem Prácheňským a Berounským, nasadiv nahoru místo křížku železnou kovanou kytici...."

V.Krotký: Kříže v Kozárovicích na Písecku
Český lid XVI

Při stavbě nové silnice byl rozbit. Kronikáři, panu J. Vostárkovi se podařilo zachránit alespoň základní kámen. Později na něj umístil V. Kalík (za SDH) litinový kříž.

Od stříbrných hor, roč. IV, 1931 - 32

Tato kaplička stojí u Milína a vypráví se o ní tato pověst: Sliviční občané chtěli postaviti svůj kostel blízko Milína. Rozhodli se a hned činili na stavbu přípravy. Vozili kámen a připravovali klády. Všecko srovnávali na vyhlédnutém místě.

Jaké však bylo překvapení pro občany, když druhý den kamení a klády zmizely! Byly na místě, kde stojí kostel dnešní. Přes noc se tak stalo a nikdo nedovedl říci, kdo to udělal. Občané to pokládali za boží znamení, a proto postavili kostel tam, kde je nyní. Na prvním místě zbudovali pouze kapličku, která je tam dosud. Říká se jí V á l o v i c k a p l i č k a.

Karel Kulovaný, žák II. r. měšť. školy v Příbrami

Ostrov

Obec patřila do roku 1926 k farnosti slivické. Poté byla přifařena k Tochovicům.

Kamenný kříž v oblasti „V mýtě”je u bývalé cesty z Ostrova do Milína a dále ke Slivici.
Roku 1863 ho podle pověsti nechal postavit místní rodák J. Krotký, kameník pracující v Milíně. Ten se vracel z práce a byl v těchto místech přepaden lupiči. Ubránil se a jednoho z lotrů udeřil tak, že klesl k zemi. Myslel si, že ho zabil. Byl však rád, když zjistil, že lupič Bárta žije. Postavil zde na památku tento kříž, který se tak nazývá „Bártův kříž”. Kříž byl v roce 2013 restaurován a 22.6.2013 znovu požehnán při obecní slavnosti.

Křížek na návsi

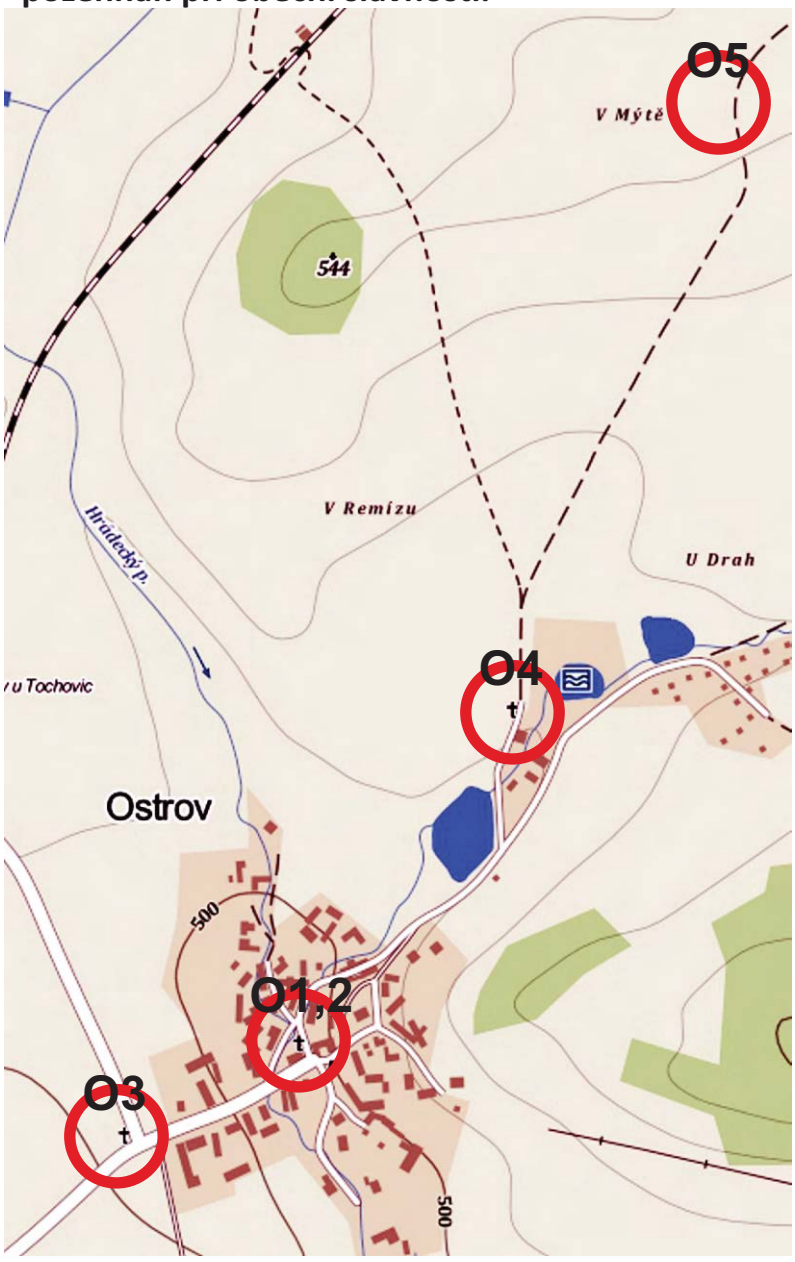

Křížek pod koupalištěm dříve a nyní po renovaci a požehnání.

Křížek u příjezdu do obce.

Zvonička a pomník padlým.

Text na pomníku:

„Ku upomínce
na osvobození národa českého
dne 28.října 1918
a na památku padlým vojínům zdejší obce
ve světové válce 1914 - 1918
věnuje Sbor dobrovol. hasičů v Ostrově"

Palivo

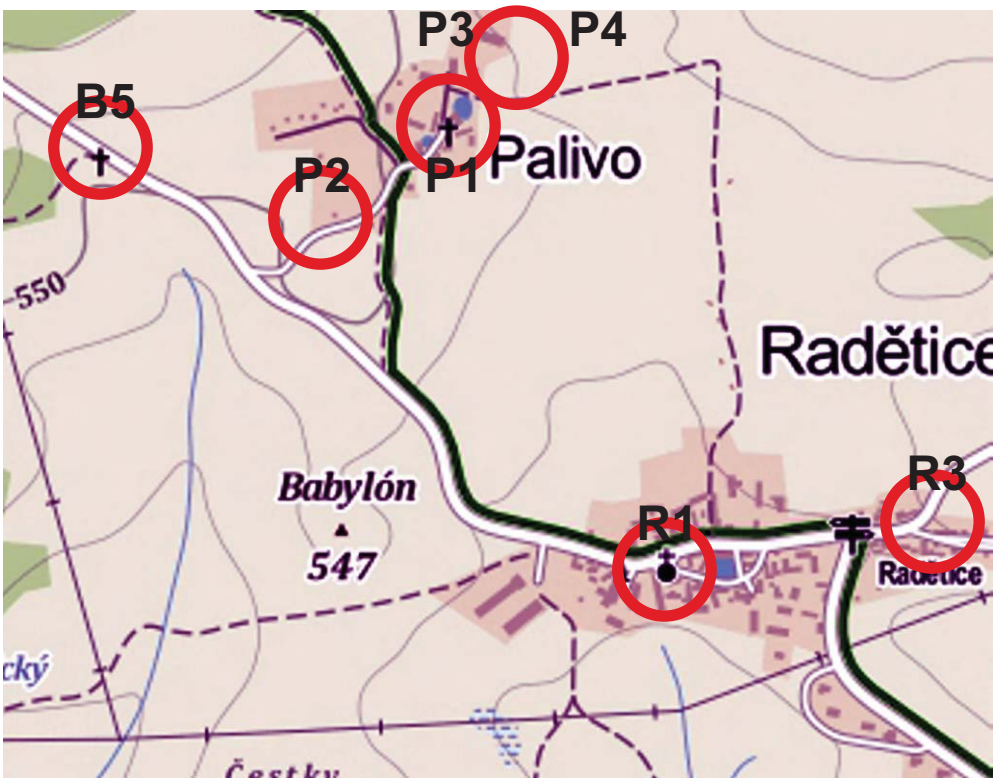

Stará zvonička na domu čp.2
a torzo kříže v ohradní zdi

Kříž na návsi

Majitel Josef Šamaj postavil na začátku obce tato krásná Boží muka.
Dne 9. června 2012 byla slavnostně zasvěcena Panně Marii.

Radětice

Kaplička zasvěcená sv.Vojtěchu.
Datum postavení není znám,
předpokládá se období kolem r. 1860.
Nová střecha byla zhotovena a celková
oprava provedena v roce 2011.
Kříž před kapličkou s datem 1812
byl původně před čp.3 a v 50.tých
letech byl přesunut na toto místo.

Zápis v Pamětní knize obce provedl
kronikář Václav Jarolímek

Proti č. 7 a 31. u silnice stojí kaplička zasvěcená sv. Vojtěchu
Kdy byla postavena to se mi nepodařilo zjistit. Vr.
1933 dána částečně nová vazba a původní šindelová
střecha vyměněna eternitovou. Na zvonku jest vylit
letopočet 1816 a výhlas sv. Vojtěcha a značka F i K.

Kaplička v usedlosti čp.37,
kde byla podle zápisu v kronice
od nepaměti kovárna.

Při pokračování po cestě ke Strženému dojdeme na křižovatku cest od Drsníku a od Stěžova, v oblasti nazvané Smetanka. Zde stojí kříž s iniciálou: *„M.E.B. 1916"*

Dále se cestou dostaneme na křižovatku - odbočku do Luhu. V této oblasti zvané Parákov se nachází tento kříž s nápisem: *„Pochválen buď Pán Ježíš Kristus 1884."*

Rtišovice

Křížek v obci u plotu zahrady a domu čp.15.

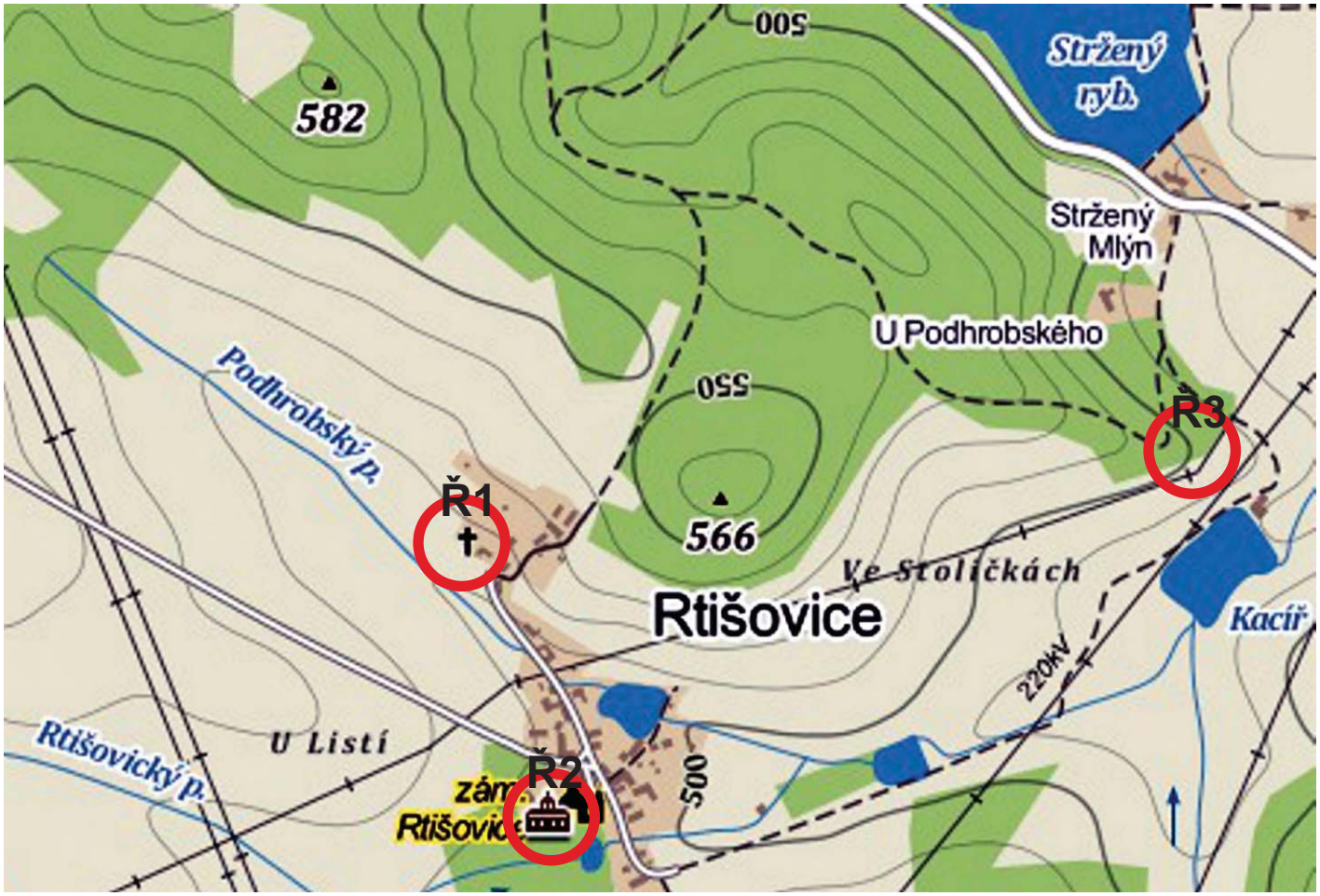

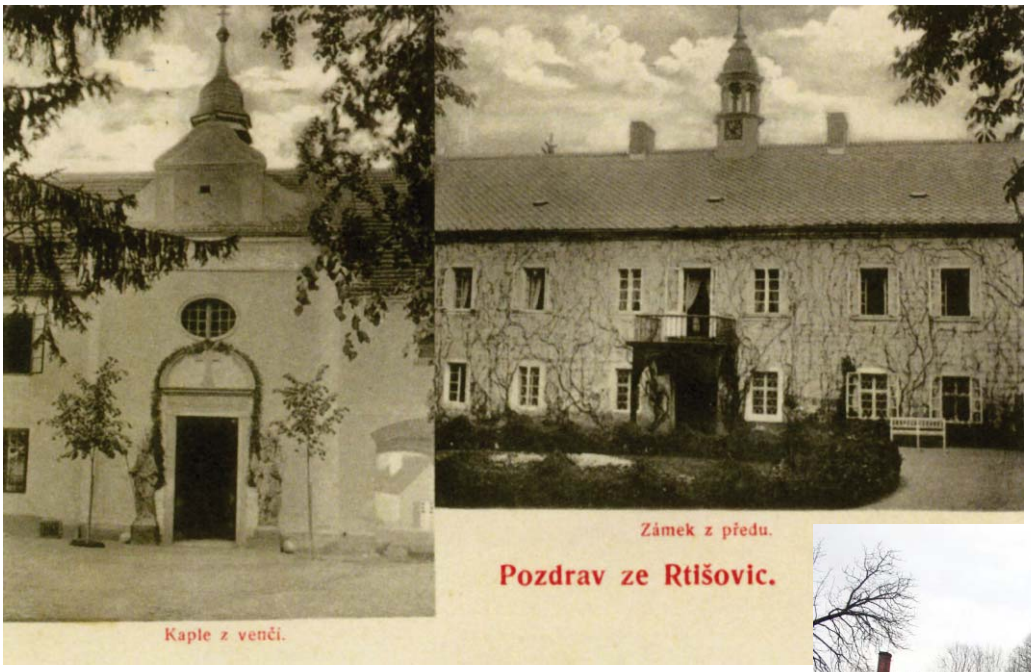

Vlevo: **Zámek na pohlednici v roce 1908**

Dole: **Stav v roce 2008**

Na místě tvrze ze 16. století byl postaven roku 1738 barokní zámeček s věžičkou a v roce 1877 kaple sv. Jana Nepomuckého. Byl přestavěn v roce 1846. Po r. 1948, kdy vykonával správu nad zámkem stát, zámeček značně zchátral.

Milínský zpravodaj 11/2012

V sobotu 6. října 2012 se ve Rtišovicích konal slavnostní obřad při obnovení památného kříže v lokalitě „Podhroby" nad mlýnem Kacíř. Historie tohoto místa sahá hluboko do let 18. a 19. století. V starých pamětech se tu připomíná „vojenský hřbitůvek u červeného kříže" - jako pohřebiště vojenských obětí válek minulých století. Pietní akt, spojený s umístěním nového dřevěného kříže v okraji lesa nad „Kacířem" se konal pod patronací současného majitele nemovitostí ze rtišovického zámku p. JUDr. Pavla Kávínka a jeho společníků v podnikání. Rituál procesí a svěcení kříže byl celebrován duchovním otcem z „Vojenského řádu svatého Lazara Jeruzalemského".

Slivice

Odedávna je Slivice farní osadou, jíž dominuje kostel sv. Petra ze 14.století. V interiéru je kopie sochy sv. Petra, originál z roku 1359 je ve sbírkách Národní galerie

Misie na Slivici u Příbramě, od 18. do 25. X. Působili P. Stan. Nekula a P. Vojtěch Metelka. Poslední misie v této osadě konány naposledy před 28 lety, r. 1908. Proto se věřící opravdu těšili na sv. misii, a přes veliké vzdálenosti, deštivé počasí a sněhové vánice, rozmoklé cesty horlivě přicházeli, takže jsme se museli podivovat jejich horlivosti. Ve farnosti je 22 osad, z nichž některé mají až 2 hodiny do farního kostela. Proto jsme konali bohoslužby a kázání o nedělích také ve filiálním chrámu Páně v Milíně. Velmi pěkné byly obvyklé misijní slavnosti, zvláště slavnost mis. sv. kříže. Přišlo celé okolí, ač v ten den pořádán manifestační průvod o slavnosti Krista-Krále na Sv. Horu. Na hřbitově byl již předtím vztyčen a ladně upraven překrásný kovový kříž, asi 6 m vysoký, na žulovém podstavci. Je to dar místního rodáka p. Jarolímka, velkoobchodníka v Praze. K slavnosti dostavily se spolky a zvláště pěkná řada krojovaného Sdružení katol. mládeže. Ze 3.500 katolíků přijalo svátost pokání 1650, u svátostného stolu se nasytilo 2.500 duší. Předneseno 30 kázání, posloužено 26 nemocným v jejich domácnostech.

Farní kronika slivické fary:
„Missie r.1936 **(správně misie)**
Missionární kříž.
Velkoobchodník v Praze 1, Perštýn 15, pan Bohumil Jarolímek, rodák z Koně-top, dal postaviti svým nákladem v místě starého miss. kříže, prohnilého, uprostřed hřbitova velmi pěkný litý kříž na žulovém podstavci. Farář **(pozn.: P.Fr.Daněk)** ***obstaral všechny přípravné práce, betonový grunt a lešení z farského lesa. Kříž byl ulit v Narysovských slévárnách a podstavec zhotovila kamenická firma z Vinohrad. Kříž posvěcen při missiích."***

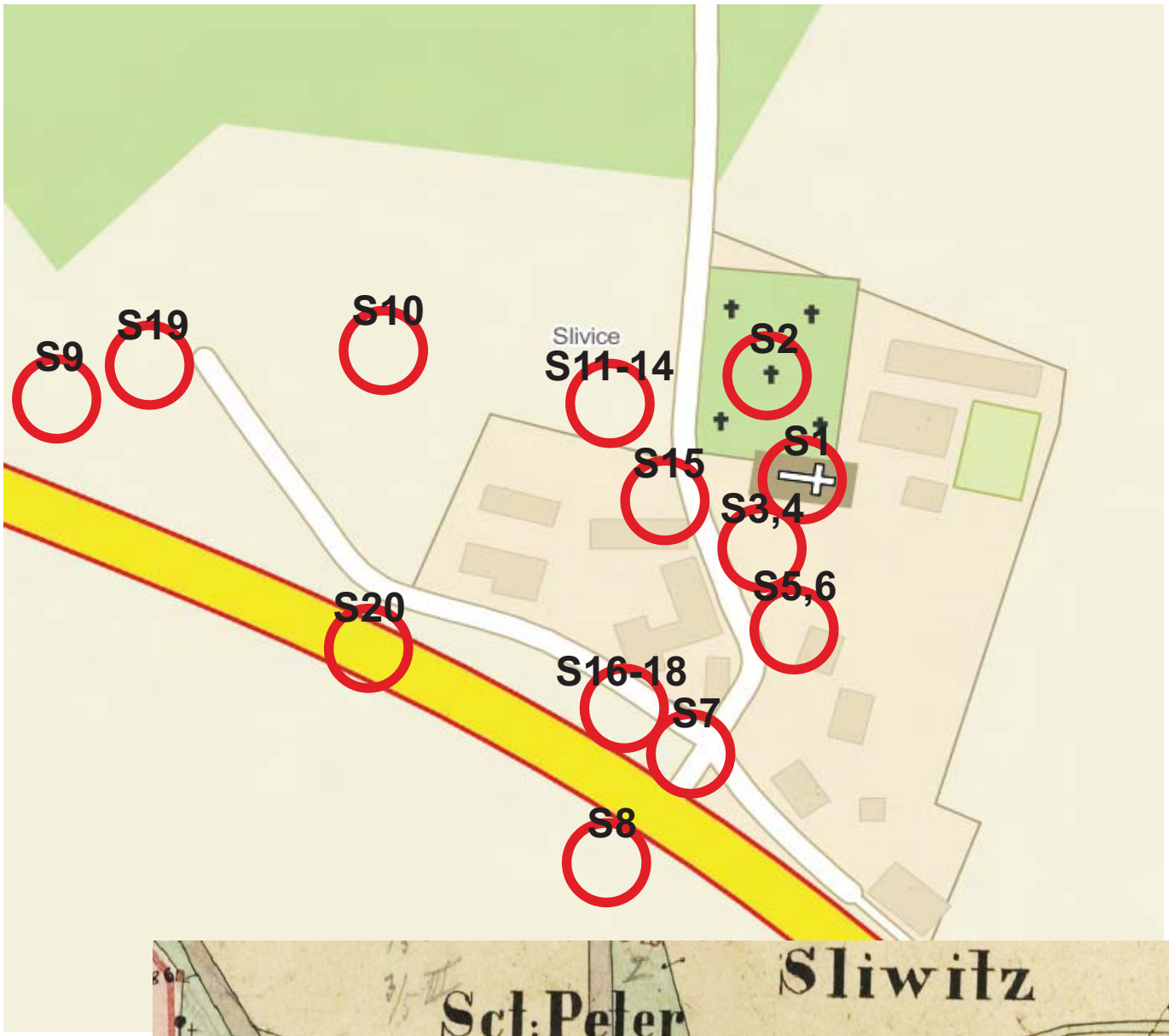
Slivice
S9
S19
S10
S11-14
S2
S1
S15
S3,4
S5,6
S20
S16-18
S7
S8

Sct:Peter
Sliwitz
Millin
Slivice
© Nemodní archiv

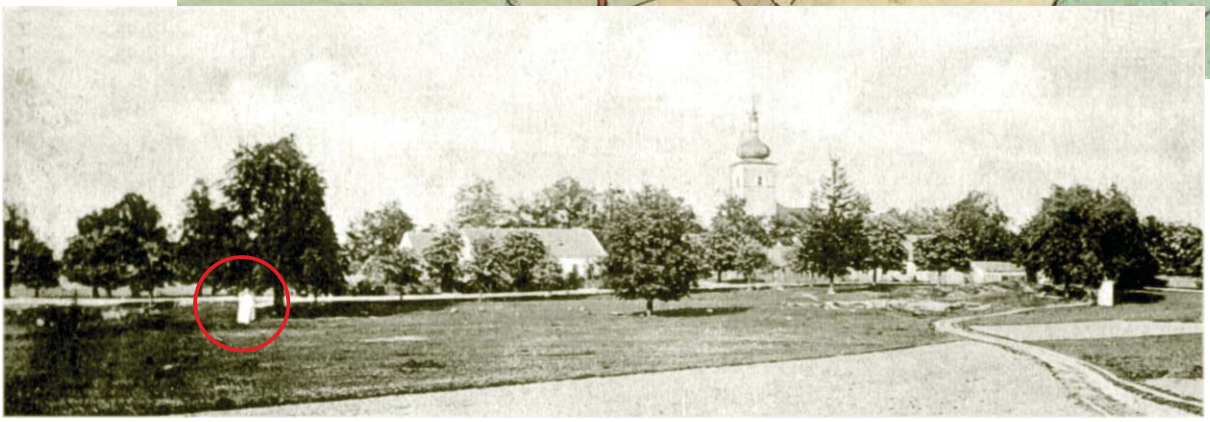

Kapličky křížové cesty na Slivici

Věž kostela sv.Petra na Slivici se svojí cibulovitou, velmi pěkně provedenou bání, která vysoko vyniká ze skupin a stromořadí staletých lip, skýtá pěkný krajinový obrázek, jenž mile upoutá každého pozorovatele. Mezi lipami bělají se do dálky bílé plošky řady kapliček, které tvoří starou křížovou cestu pod lipami. Jsou postaveny kruhovitě kol celé samoty slivické pod skupinami košatých, mohutných stromů, které jakoby je chránily od vnější zkázy. Kapličky, jichž jest čtrnáct, jsou stavěny ve slohu barokovém a mají původ určitě v době, kdy tento stavitelský sloh i u nás byl pěstován. V kterém roce byla křížová cesta postavena, nelze přesně určiti, neb není o tom záznamů, avšak z jiných známých dat možno souditi, že původ jejich spadá do začátku 17. století as kol r. 1630, kdy i na osadě slivické prováděna byla katolická reformace členy řádu Tovaryšstva Ježíšova, tzv. Jezuity.

Byly to doby, kdy na farnosti slivické působili kněží tohoto řádu, a to věhlasný kazatel P. Vojtěch Chanovský r. 1626-27 a P. Adam Kravařovský r. 1628, a celá řada jiných, z nichž poslední dva a to Bernard Herman a František Institor r. 1647 odešli ze Slivice a trvale se usadili na Sv.Hoře. Všichni tito kněží byli členové jezuitské koleje březnické, která jmenovaného roku dne 3. srpna 1647 obdržela správu Sv.Hory u Příbrami rozhodnutím císaře Ferdinanda III.

Jest pochopitelno, že tito horliví kazatelé a pořadatelé okázalých slavností náboženských postavili k tomu účelu křížovou cestu v těchto dobách, kdy poutní návštěva kostela slivického byla velmi hojná, snad větší než samotné Sv.Hory. Tuto křížovou cestu dal opraviti asi r. 1769 farář slivický Josef Frant. Mach před svým odchodem ze Slivice na místo děkana v Novém Bydžově.

Jak kapličky v oněch dobách byly vyzdobeny, zda ve výklencích byly obrazy umučení Páně, nelze říci, ale koncem minulého století byly místy znát nástěnné malby křížové cesty, ovšem značně už sešlé a málo znatelné. Tyto malby byly později nahrazeny obrazy na plátně, které však po létech vlivem počasí úplně schátraly. V posledních dobách byla křížová cesta opatřena menšími zarámovanými barvotisky, které ve výklencích kapliček se nevkusně vyjímaly. Ale i tyto obrázky zašly.

Nelákala tudíž tato křížová cesta zbožné duše nějakými zajímavými obrazy, nýbrž spíše svou tichou, uklidňující polohou pod korunami starých lip, jichž letní šumot tak mile harmonizoval s meditací zbožného poutníka.

Vždyť i náš národní malíř Mikoláš Aleš vzpomíná ve svých zápiscích, jak se jako hoch těšíval na pout na Sv.Horu, kterou konával se svojí matkou pěšky z rodiště svého Mirotic přes Slivici, kde se mu velmi líbily veliké, košaté lípy a kapličky křížové cesty, u nichž vždy s matkou svojí odpočíval a se modlil.

Na paměť této vzpomínky nakreslil M. Aleš v pozdějších létech svým rázovitým způsobem kapličku zastavení 7., která nahnutá a ze zadu podezděná stojí v louce pod velikou lipou.

V těchto dobách dovršují tudíž kapličky naše 300 let trvání. Přestály mnohé bouře a nepohody, viděly časy chmurné i jasné, sta procesí zbožných poutníků a zůstávají dále památkou našich předků.

Ale stav jejich volá po nové úpravě a opravě, a doufejme, že hlas ten nebude oslyšen.

Našli se rodáci ze Slivice a okolí, kteří se rozhodli z dobrovolných darů provésti důkladnou opravu a obnovení těchto kapliček i stromořadí. Plány i rozpočet oprav jsou hotovy, také slušný obnos jest zajištěn, a tak lze doufati, že brzy uzříme naše starobylé kapličky v jejich novém rouše.

Tuto historii napsal na požádání jednoho časopisu v roce 1941 slivický rodák, pan prof. Fousek z Příbrami, který byl původcem a horlivým propagátorem myšlenky provést důkladnou opravu slivické památné křížové cesty.

Od těchto dob uplynulo více než 70 let. Některé kapličky musely změnit místa, kvůli stavbě nové silnice. Čas od času se povede je trochu opravit. Snad se tak bude dařit i nadále. Je jen na našich potomcích, aby odkaz předků - tuto historickou památku, která ke Slivici neodmyslitelně patří - uchovali pro další pokolení.

Jednou za rok jsou některé kapličky vyzdobeny při slavnosti Božího těla.

S4
S3

S6

S5

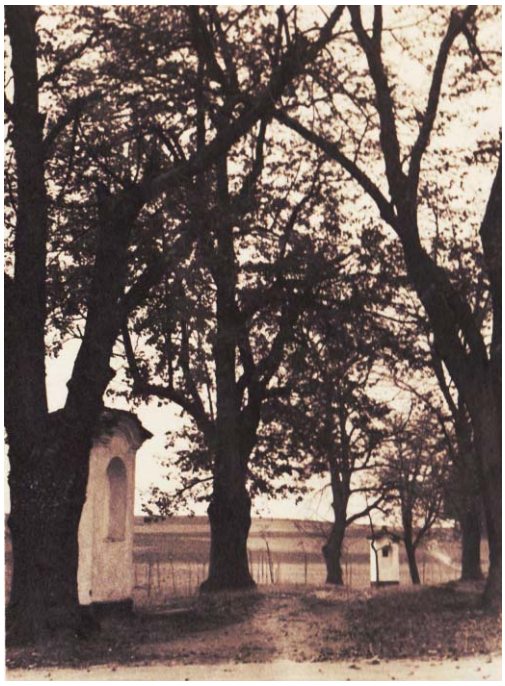

Pohledy na kapličky před 50ti lety a v současnosti

Kaplička u bývalého hřiště

Kaplička před štítem domku čp.84

Tato kaplička byla zbourána. Bývalé místo je označeno ve staré mapě Slivice.

Takto se nacházely morové kříže v 80. letech 20.stol. na Slivici. Zásluhou kronikáře Milína p. Jiřího Vostárka jsou dnes na důstojnějším místě. Škoda jen, že se toto místo neudržuje jako pietní místo na paměť stovek lidí zemřelých v letech hladomoru 1771 - 1772.

O bídě lidu ve farnosti slivické napsal do farní kroniky tehdejší farář Josef Vít Koukol: „Působil jsem tu r. 1771 a 1772 za nedostatku obilí a všech potřeb. Neplodnost polí byla tak veliká, že r. 1771 jedna měřice pšenice prodávala se tu za 24 zlatých, ječmene 10 zlatých, ovsa 4 zl. Lidé chudí jedli traviny, lebedy i jiné věci, mnozí také z toho hladu bídně zahynuli. Tak tedy r. 1771 a 1772 pohřbil jsem 1400 lidí, od nichž žádnou štolu jsem nevzal a ani desátků vybírati jsem nemohl." V této době patřila k Slivici ještě nynější farnost pečická a dolnohbitská, kdež byly filiální kostely.

Pohled na kříže směrem k hlavní silnici.

Pohled od silnice.

Stěžov

Zápis z Pamětní knihy obce

„Uprostřed návsi byla v r.1857 postavena kaplička, kde obecní zvoník (František Havránek č.20) vykonává třikrát denně zvonění za roční odměnu 120 Kč. U příležitosti nějaké slavnosti konána bývá v kapličce mše sv. důst. panem farářem ze Slivice ;
v měsíci květnu jsou zde konány ve večerních hodinách májové modlitby za šťastnou úrodu a odvrácení živelních pohrom.“

„R.1882 koupila stěžovská obec litý kříž, který pak v r. 1883 dala s kameným podstavcem před školu postaviti.“

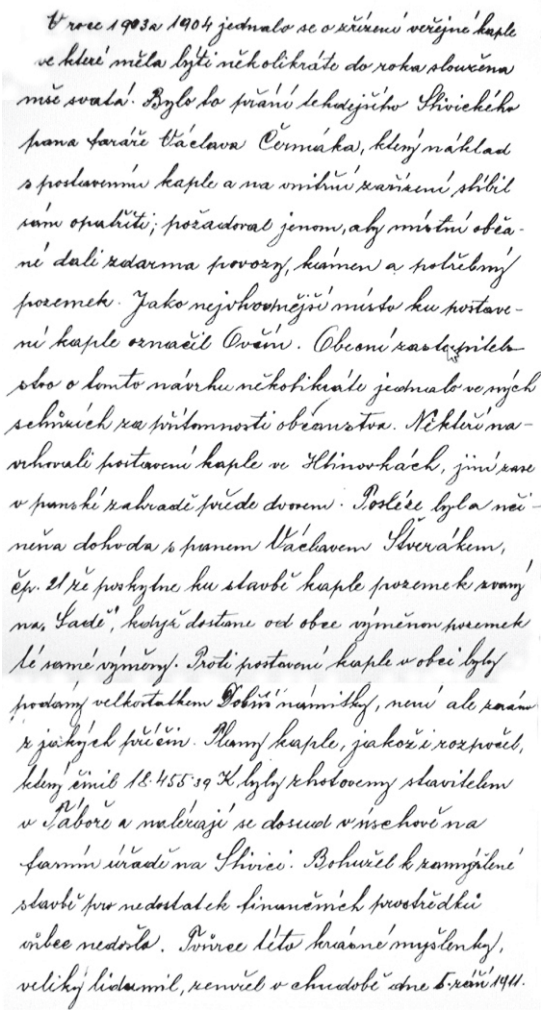

V roce 1903 a 1904 jednalo se o zřízení veřejné kaple
ve které měla býti několikráte do roka sloužena
mše svatá. Bylo to přání tehdejšího Slivického
pana faráře Václava Černáka, který náklad
s postavením kaple a na vnitřní zařízení sbírl
sám opatřiti; požadoval jenom, aby místní obča-
né dali zdarma provozy, kámen a potřebný
pozemek. Jako nejvhodnější místo ku postave-
ní kaple označil Ovčín. Obecní zastupitel-
stvo o tomto návrhu několikráte jednalo ve svých
schůzích za přítomnosti občanstva. Někteří na-
vrhovali postavení kaple ve Hlinovkách, jiní zase
v panské zahradě před dvorem. Posléze byla uči-
něna dohoda s panem Václavem Šverákem,
čp. 21 že pokytne ku stavbě kaple pozemek zvaný
na Sadě, kterýž dostane od obce výměnou pozemek
té samé výměry. Proti postavení kaple v obci byly
prodaný velkostatkem Bohů námitky, není ale zná-
z jakých příčin. Plány kaple, jakož i rozpočet,
který činil 18.455·39 K byly zhotoveny stavitelem
v Táboře a nalézají se dosud v úschově na
farním úřadě na Slivici. Bohužel k zamýšlené
stavbě pro nedostatek finančních prostředků
obce nedošlo. Původce této krásné myšlenky,
veliký lidumil, zemřel v chudobě dne 5. září 1911.

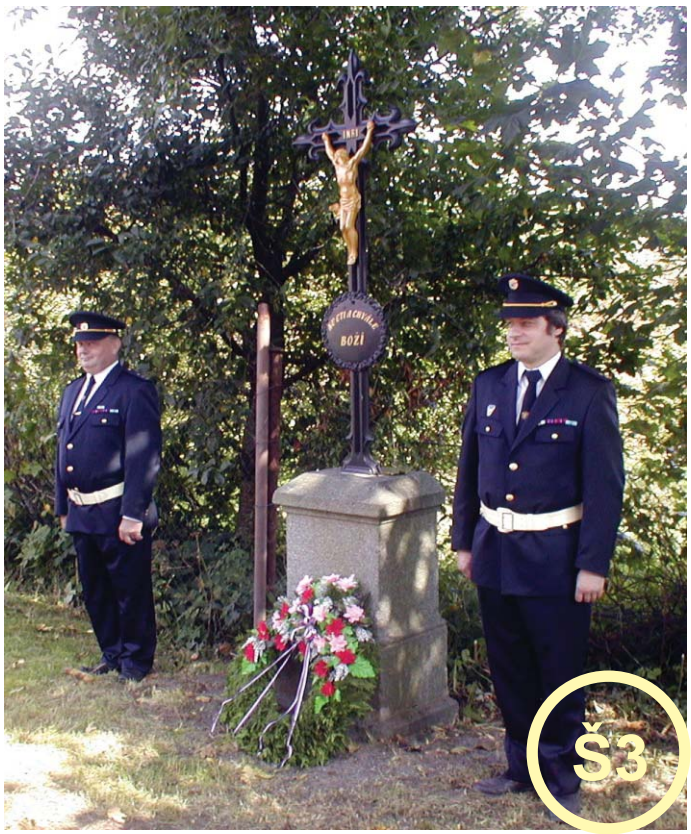

Položení věnce při oslavě 120 let trvání SDH v roce 2011

V roce 1992 při opravě hřbitova a farní zahrady na Slivici bylo nalezeno větší množství žulových podstavců pod železné či litinové kříže, které byly ulámány. Podstavce jsou řemeslně opracovány a jedná se opravdu o vynikající kamenickou práci. Římsičky na podstavcích jsou vytesány jako by byly vysoustruhovány. A to si různí nenechavci velmi rychle všimli a pomníčky se začaly ztrácet hlavně do zahraničí a tak se jednalo o nevratnou škodu. Za pomoci svých synů Petra a Václava jsme tyto pomníčky naložili na traktor p.Petra Faráře, který je odvezl do lesního komplexu na Placích. Zde jsme je umístili na křižovatky cest a místa, kde rostou staré pozoruhodné stromy či hezká zákoutí. Vznikla tak lesní křížová cesta, kterou pomáhal ještě vytvořit p. V. Sirotek z Buku, který vysekal stará zlomená železa a dřevěné kříže zhotovil pan Jaroslav Turnovec, truhlář z Horních Hbit. Délka křížové cesty je 2,5 km a posvětil ji P. Jiří Hájek v roce 1993. Bylo to takové poděkování za to, že jsme se mohli opět v naší republice svobodně vyjadřovat. Pro mnohé lidi to bylo nepochopitelné. Většina lidí, kteří sem přicházejí, to vítají a někteří už pravidelně nosí ke křížkům lesní květenu. První zastavení je na Jesenické cestě v místě , kde se říká Nohavice. Cesta pokračuje směrem do Babin a na křižovatku cest, kde se dříve říkávalo na Jírovské, tak dnes už se tam říká u Čtyř křížů. Jedná se o největší křižovatku v tomto lesním komplexu.Jsou zde čtyři kříže z nichž osmé zastavení je kříž vysoký 2,5 m a zhotovil jej tesařský mistr p. Josef Vlasatý z Buku. Kříž je zhotoven z dubového dřeva a je upevněn na kovové konstrukci tak, aby zde byl na dlouhá léta. Je umístěn mezi lípu a dub a tak na této křižovatce vzniklo místo, kde se mnohý poutník zastaví a nechá se unést krásou místa. Bude našim potomkům připomínat, že jejich předci měli smysl pro duchovno. Z této křižovatky pokračuje křížová cesta směrem na Stěžov. U hájenky na Pelechu je čtrnácté zastavení. Pobožnost křížové cesty se zde koná nepravidelně a většinou až v květnu, kdy je celá příroda rozkvetlá.

Hrubý Jaroslav
autor křížové cesty

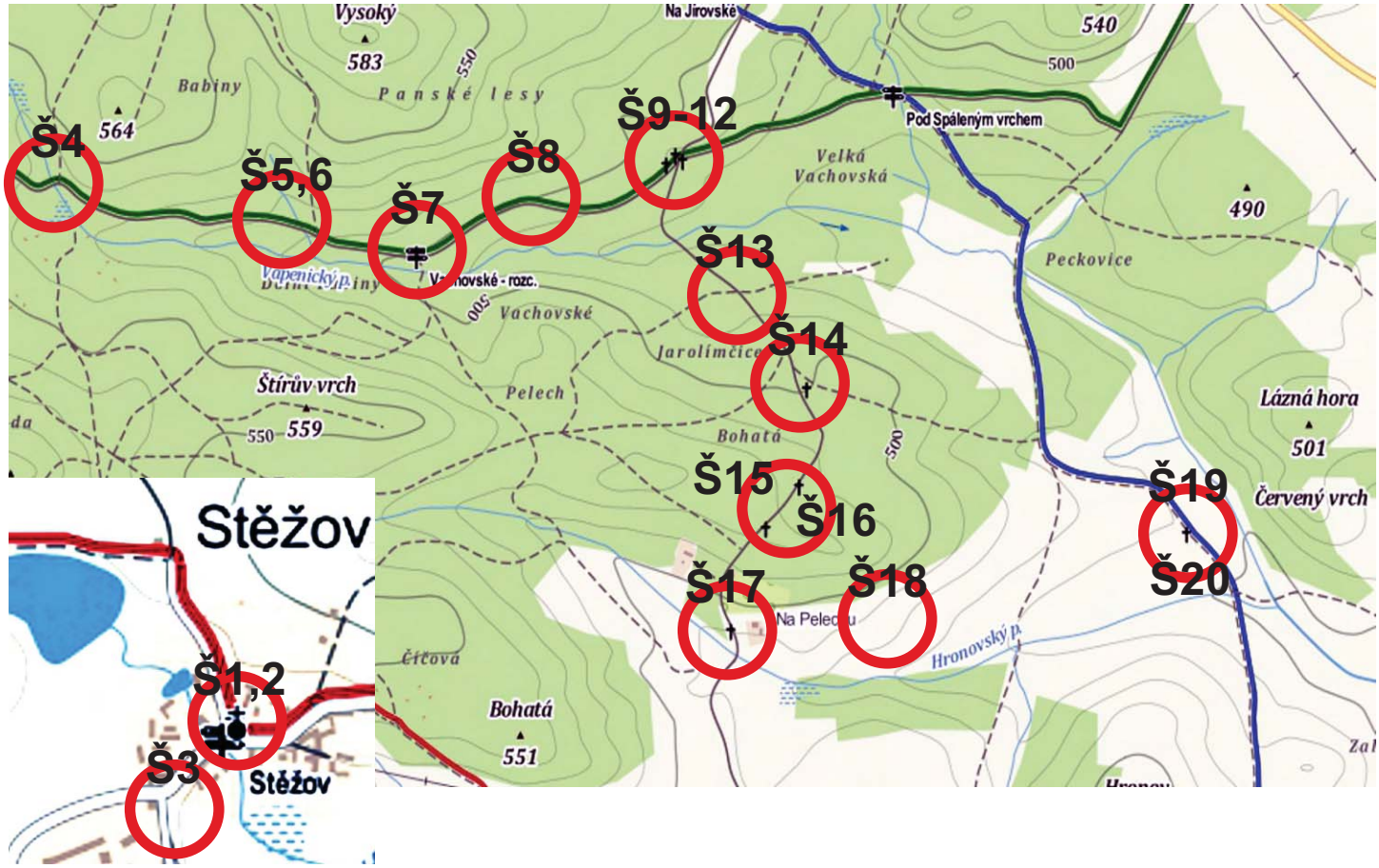

Procházíme cestou v tichu lesa a na rtech máme starou postní píseň:

Svatý kříži, tebe ctíme,
lůžko Pána Ježíše,
v soudný den tě uvidíme
na nebesích skvíti se.
Slovem, srdcem tebe ctíme,
lůžko Pána Ježíše.

Text této písně napsal r.1861 Beneš Metod Kulda, vlastenecký kněz a spisovatel, nadšený buditel moravského národa, muž práce a lidumil. Narodil se 16. března 1820 v Ivančicích. V letech 1859-1870 byl farářem v Chlumu u Sedlčan. Zemřel v Praze dne 6. 5. 1903 a jako ctěná a význačná osobnost byl pohřben na vyšehradském hřbitově.

Svatý znaku umučení,
láskou Boží naplň nás,
chraň nás všeho provinění,
spásu zvěstuj v každý čas!
Slovem, srdcem ...

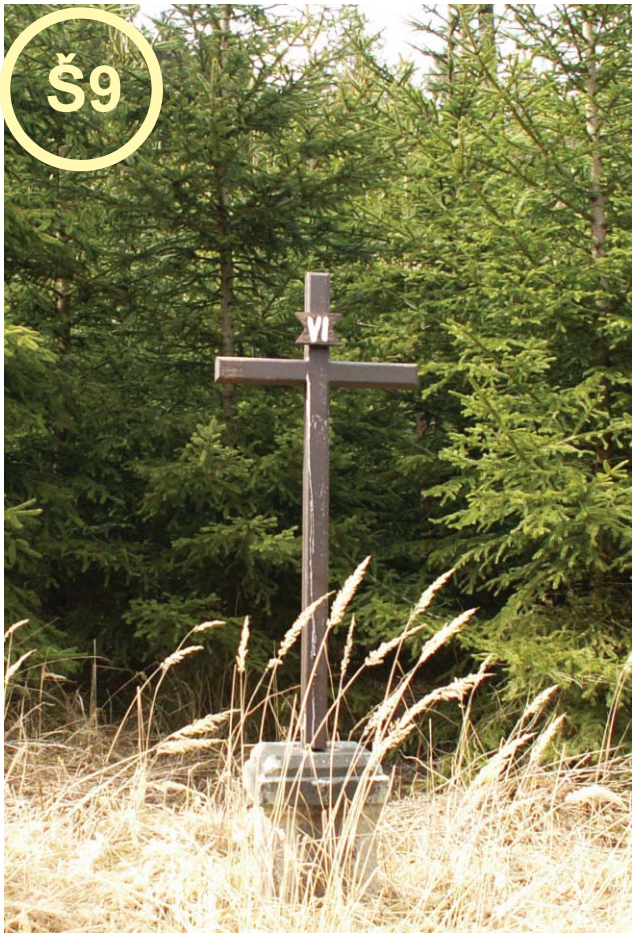

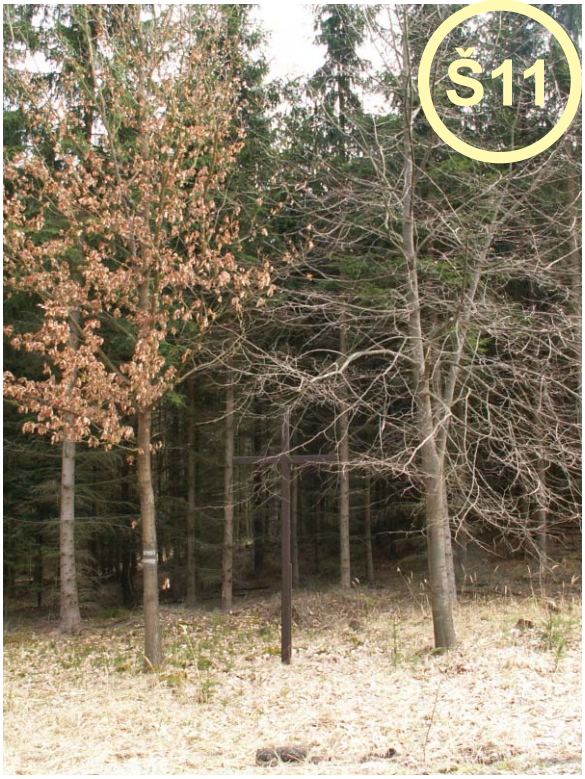

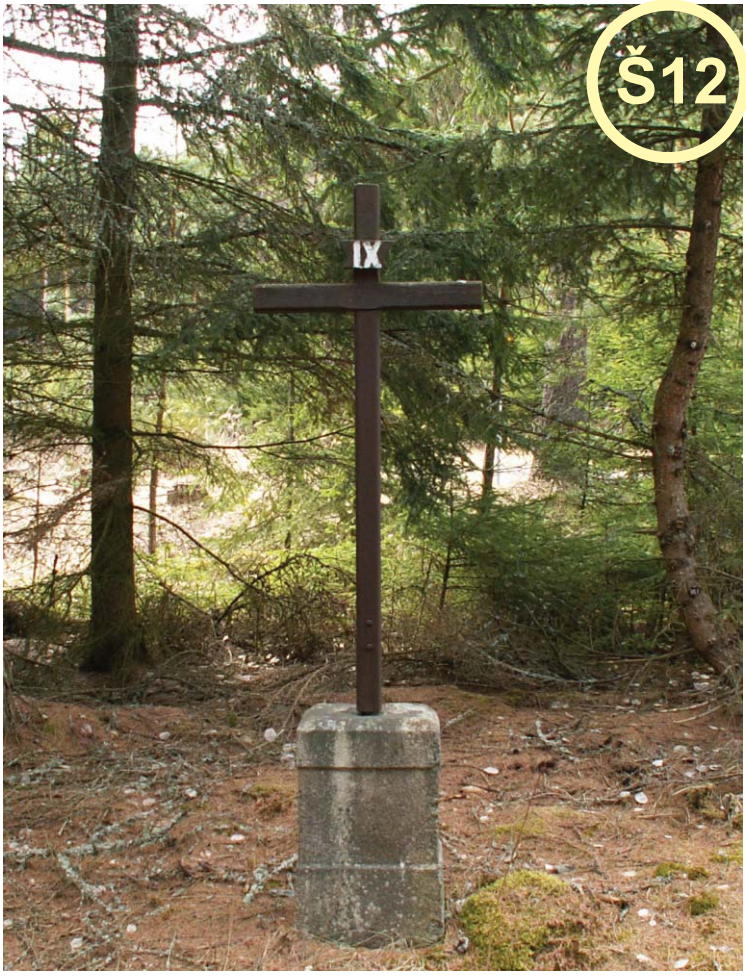

Praporem nám, svatý kříži,
v každém našem boji buď;
když nás těžké zkoušky tíží,
pevnou víru v srdci vzbuď.
Slovem, srdcem ...

K vítězství se jistě blíží,
kdo se k tobě přimkne blíž,
po bojích jej, svatý kříži,
k Otci v nebi povýšíš.
Slovem, srdcem ...

V tobě, svatý lásky zdroji,
spásu mám i ochranu,
naději a sílu svoji,
tobě věrný zůstanu.
Slovem, srdcem ...

Vyslyš, Bože, naše přání:
až nás tvůj hlas povolá,
aby ústa při skonání
chválu kříže hlásala.
Slovem, srdcem tebe ctíme, lůžko Pána Ježíše.

Křížek za hájovnou Na Pelechu.

Pokud půjdeme dále směrem k Červenému vrchu, najdeme na modré turistické cestě torzo křížku a hezký křížek.

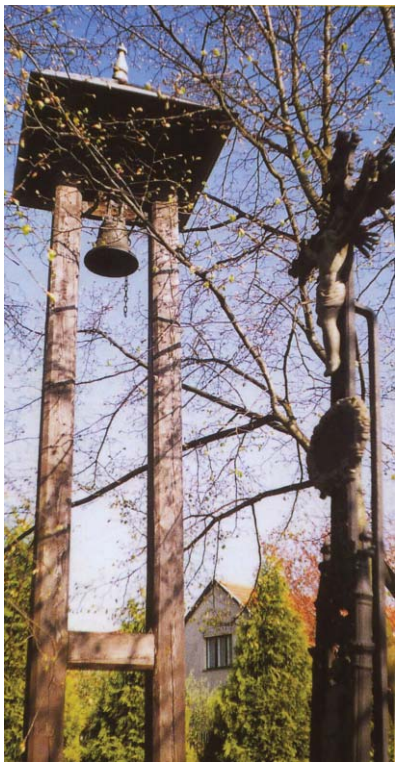

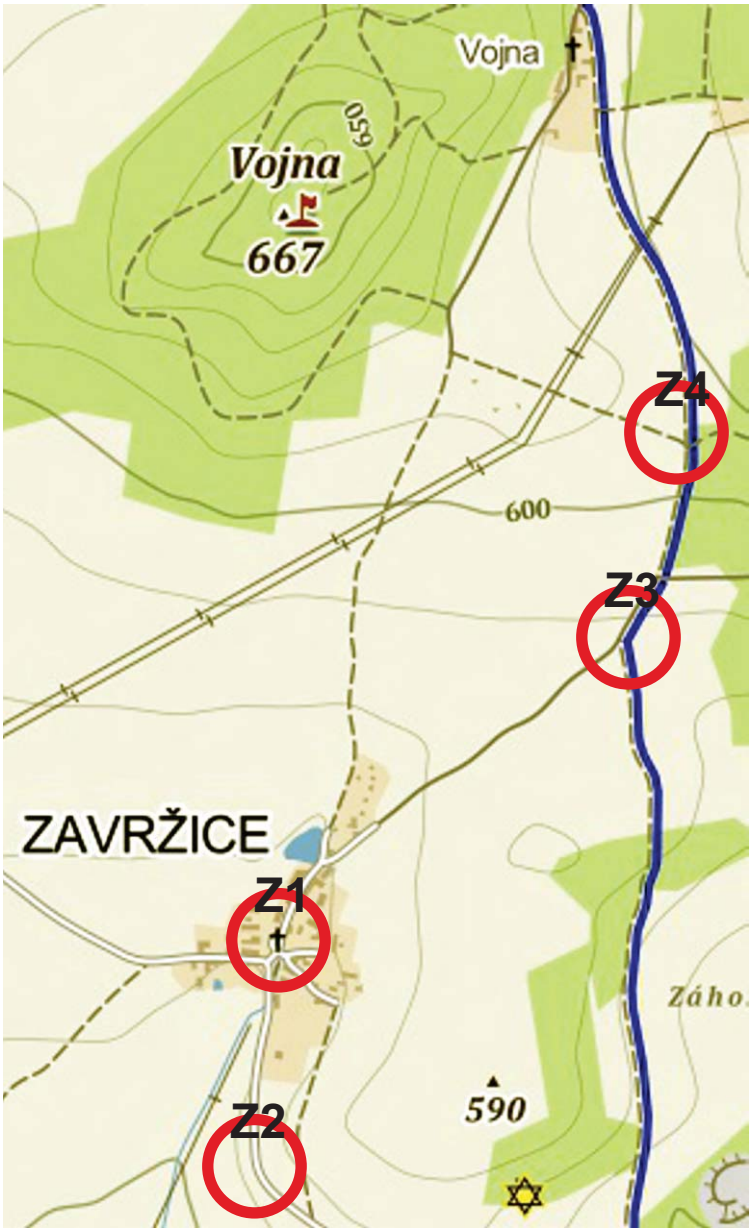

Zavržice

Zvonička zbudována v květnu 1920 po požáru , který v obci vzplanul 8.ledna 1920.

Další znovuzřízení a uložení pamětního zápisu provedli občané 4.května 1946.

V červnu 1987 byla hlavní konstrukce, střešní část a ozdobná špička zhotovena z nového materiálu. Střecha oplechována a zvonek renovován.

„V srpnu roku 1997 se hasiči podíleli na znovuobnovení zničených křížků na rozcestí v okolí Zavržic, ve směru ke Kamenné, k Lazskému lesu a k osadě Vojna."

brož.: Sto let Sboru dobrovolných hasičů v Zavržicích

Jak ten čas letí.
Fotografie křížků jsou ze současnosti, společně s fotografiemi z roku 1997, po provedeném jejich obnovení.

Křížek na křižovatce cesty k lazskému lesu

Na obnovení míst s těmito památkami se podíleli osadníci obce Zavržice, zejména Jaroslav Drobílek, František Hyspecký a Jan Hedvik.

Křížek u silnice ke Kamenné.

Křížek na cestě k osadě Vojna. Schovává se do haluzí okolních lip, jako by se styděl za to, co mu vandalové udělali.

Vrančice

Zvonička s křížem na návsi. Kamenný kříž s letopočtem 1864, posvětil roku 1897 slivický kaplan P. František Kulhavý

Žulový směrník Zlaté stezky za Vrančicemi při cestě ve směru na Březnici z r. 1729

Křížek u hájovny s fotografií. Zda-li se někdy dozvíme, čí je to portrét a jaká událost se ke křížku váže.

Životice

Kaplička ke cti sv. Cyrila a Metoděje
Postavená v roce 1928 a posvěcená 5.7.1928.
Nový zvon s nápisem „Sv.Cyrile a Metoději ochraňujte naše osady" posvěcen 13.5.1995 a 5.července 1995

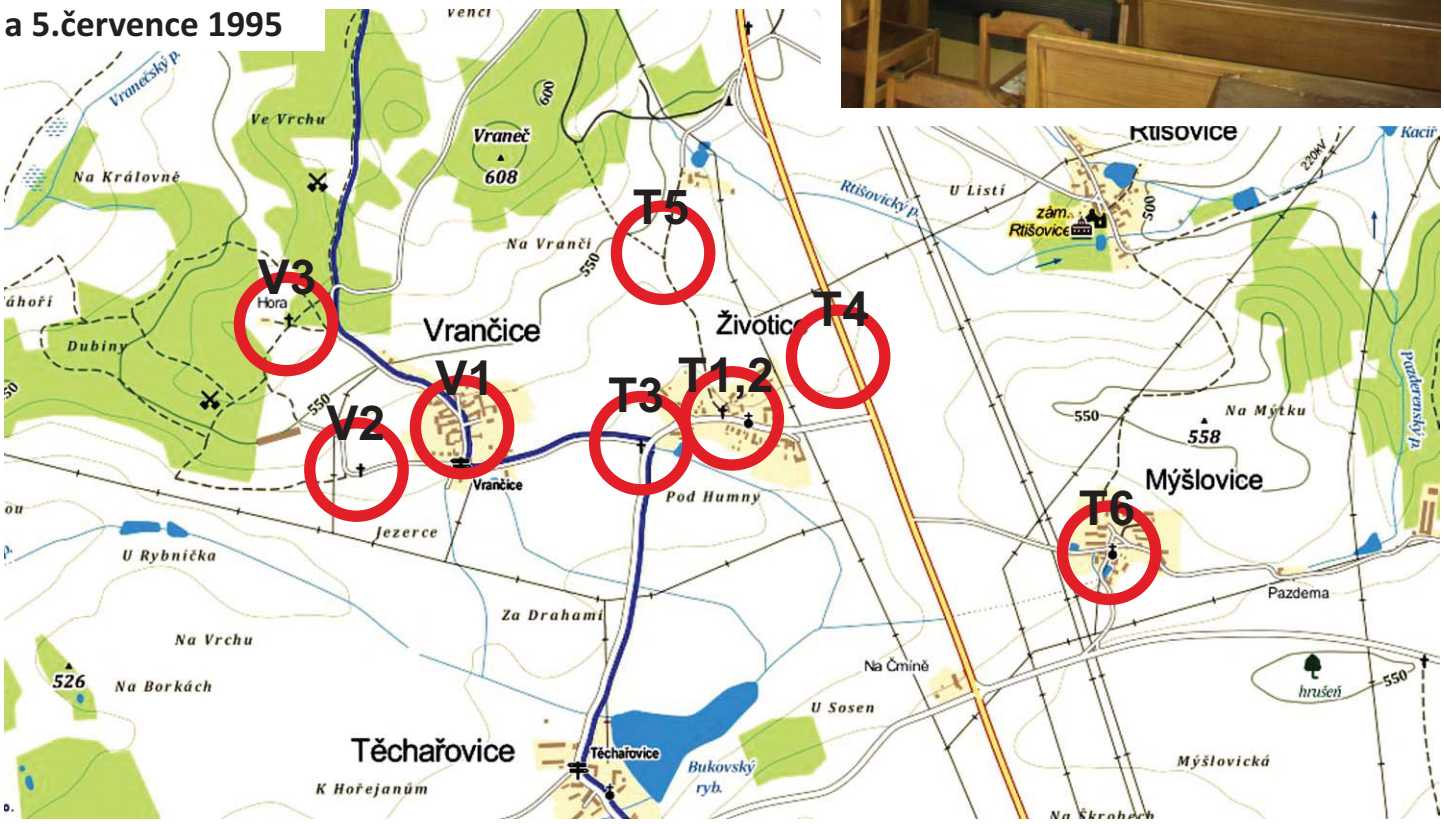

Podle vyprávění pamětníků, na křižovatce staré cesty do Rtišovic se státní silnicí stál křížek. 16.září 1949 se zde zabil Václav Muzika. Ke zbytkům kříže byla dána deska. Ta musela být v šedesátých letech odstraněna.

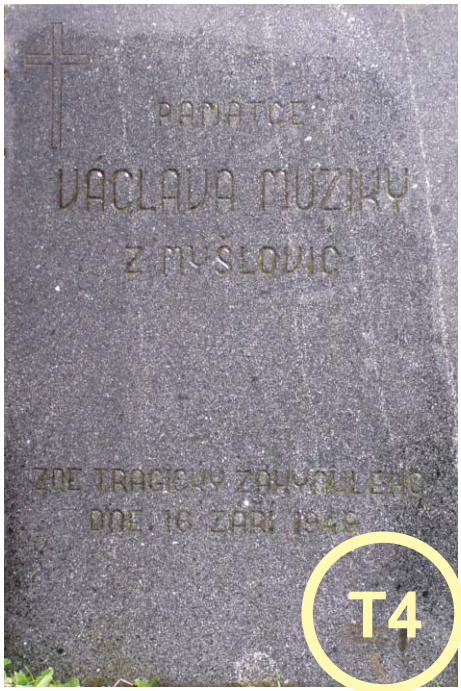

Křížek na návsi, ve stínu čtyř lip.
Letopočet je pravděpodobně 1861.

Křížek na rozcestí za Životicemi byl od nepaměti. V 60tých letech byl zničen a kameníkem Janem Slámou obnoven. Ten byl opět po několika letech zničen. V roce 1992 byl p.Václavem Slámou z Vrančic obnoven, již potřetí.

Tato Boží muka jsou schována v krásné krajině na samotě „U Koňasů". A pokud je správný rok na základním kamenu, tak je tomu již více než 300 let, co kolem chodili s úctou naši předkové.

Mýšlovice

Kaplička na návsi.

Obec patří do farnosti chraštické. Od roku 1960 tvoří spolu s obcemi Vrančice, Životice a Těchařovice jeden správní celek.

Žežice

Některé pozemky, kde byl v blízkosti křížek, hospodáři nazývali „u křížku“. Zajímavostí je, že pozemky při cestě z Lešetic do Žežic byly pojmenovány „U Kamenského křížku“ a toto pojmenování zůstává nadále v mapách.

Při nahlédnutí do mapy z roku 1839 v uvedených místech opravdu kříž byl - u cesty z Příbrami do Lazska či Kamenné. Pro zvídavé je zobrazena část mapy s touto cestou od hranic katastru Lešetic do Lazska. Kříž byl v katastru Žežice, u pozemků p.Jakuba Boháče.

Autoři: Jaroslav Kuba, Martin Levíček 2013

Fotografie poskytli: Ing.Stanislav Peták
Josef Bartoš
Petr Hrubý
Jaromír Nusl,
František Sláma, Milín
Bc. Josef Hovorka, Brod
+František Sláma, Lešetice
Václav Chvál - CD Levobřežní Příbramsko

Informace podali: Marie Slámová, Vrančice
Jiří Vostárek
Arnošt Vošahlík
Oldřich Jarolímek, Radětice
Jaroslav Hrubý
Jiří Šedivý, Konětopy
Josef Pecka, Drsník
manž. Hyspeckých, Zavržice
manž. Havelkovy, Jerusalém
Václav Kubín, Jerusalém
Boh. Pospíšil, Jerusalém

Texty a literatura: Milínský zpravodaj
Pamětní kniha obce Radětice
Pamětní kniha obce Lešetice
Pamětní kniha obce Stěžov
Kronika obce Háje
Kronika fary Slivice
OA Příbram: Horymír 1890, 1891, 1936
Od stříbrných hor 1931 - 32
Od stříbrných hor 1939 - 40
Brožek, Prášil, Martinovský: Příbramsko na starých pohlednicích
Národní archiv: Císařské otisky - skicy z let 1830 - 1839
A. Vošahlík: Buk 2006
Václav Vondráček: Háje 1603 - 2003
M. Spilka: 120 let SDH ve Stěžově
M.Hyspecká, dr.Josef Velfl: 100 let SDH v Zavržicích
OÚ Vrančice: Vrančice, Životice, Mýšlovice 2003
www mapy.cz
www stránky zúčastněných obcí
www lazsko.eu
www Toulky Vysočinou

Omlouváme se všem, kteří nám přispěli a jejichž jména jsme neuvedli.
Budeme rádi, když tento seriál zahájí hlubší bádání po datu a důvodu postavení těchto památek.

Veškeré informace a připomínky napište na e-mail: lesetice10@seznam.cz

poř.	mapa	pozice	název, popis	strana
1			Úvodní strana	1
2			Text: Sakrální stavby v krajině	2, 3
3	A	1	Brod kaplička	4
4	A	2	Brod kříž u kapličky	4
5	A	3	Brod kaplička u hostince	5
6	A	4	Brod v oblasti Rules pod Jestřabincem	5
7	A	5	Brod kamenná boží muka pod haldou š.6	6
8	A	6	Brod bývalý křížek na cestě	6
9	B	1	Buk socha sv.Jana Nepom. a kamenný sloup	7
10	B	2	Buk kamenný kříž na pozemku čp.28	7
11	B	3	Buk křížek u nádrže	7
12	B	4	Buk křížek za čp.24	9
13	B	5	Buk křížek na staré cestě Palivo - Slivice	8
14	B	6	Buk "Šplíchalův" křížek	10
15	B	7	Buk torzo "Kocourkova" křížku ve Farářovic pahorku	9
16	B	8	Buk 2 křížky u silnice (u křižovatky)	10
17	B	9	Buk zvonička	9
18	B	10	Buk kříž u místa vraždy 1870	10
19	C	1	Bytíz kamenný kříž sv.Ivan	11
20	E	1	Dalskabáty křížek na návsi	12
21	D	1	Drsník kaplička na návsi	13
22	D	2	Drsník kamenný kříž na pozemku p.Pecky	13
23	D	3	Drsník křížek na začátku obce - cesta do Dalskabát	12
24	H	1	Háje na kraji obce (otočka autobusu)	14
25	H	2	Háje kamenný kříž Na Važinách	15
26	H	3	Háje křížek u silnice do Příbrami	15
27	H	4	Háje zvonička	14
28	J	1	Jerusalém kaplička	16
29	J	2	Jerusalém křížek (u rybníka) u usedlosti čp.9	17
30	J	3	Jerusalém u usedlosti čp.1	17
31	J	4	Jerusalém u silnice Příbram - Buk	17
32	J	5	Jerusalém v horní části obce za domem čp.35	17
33	I	1	Jesenice kříž a zvonička v obci	18
34	I	2	Jesenice "Sukovic" kříž u zásobníku plynu	18
35	I	3	Jesenice kámen "U cikána"	19
36	F	1	Kamenná náves křížek u zvoničky	20
37	F	2	Kamenná Socha sv. Víta na staré cestě Kamenná-Tř.	20
38	K	1	Konětopy kaplička	21
39	K	2	Konětopy kříž u kapličky	21
40	K	3	Konětopy kamenný kříž Pod Vsí	22
41	K	4	Konětopy křížek na křižovatce k Jerusalému	22
42	K	5	Konětopy Křížek pod Slivicí (Zíkovec)	22
43	L	1	Lazsko kaplička na návsi	23
44	L	2	Lazsko kříž u domu čp. 35	23
45	L	3	Lazsko kaplička na vršku Stříbrný	24
46	L	4	Lazsko kamenná boží muka na vršku Stříbrný	25
47	L	5	Lazsko kamenný kříž pod vrškem Stříbrný	24
48	L	6	Lazsko křížek u silnice do Tochovic	25
49	N	1	Lešetice kaplička	26
50	N	2	Lešetice kříž u kapličky	26
51	N	3	Lešetice - kaple v Památníku Vojna	27
52	N	4	Lešetice boží muka ke Slivici	27
53	N	5	Lešetice křížek na zahradě čp.8	27
54	N	6	Lešetice kamenný kříž na Hrudné	28
55	N	7	Lešetice torzo křížku u lesa	28
56	N	8	Lešetice základ křížku u zastávky	29
57	N	9	Lešetice - Křížek na Mýtě - blesk zabil p.Petáka	29
58	M	1	Milín kostel sv.Václava	30, 31
59	M	2	Milín kaple na hřbitově	32
60	M	3	Milín kříž na hřbitově	32
61	M	4	Milín kaplička sv.Jana Nepom.	33
62	M	5	Milín - kamen.kříž u silnice do Příbrami	34
63	M	6	Milín kaplička u silnice do Příbrami	34, 37
64	M	7	Milín kamenný kříž v Tetřeví	34
65	M	8	Milín kříž před hřbitovem	32
66	M	9	Milín "Stěpánův" dřevěný kříž - cesta k Vlčku	35
67	M	10	Milín kříž u radnice	33
68	M	11	Milín cesta v Kojetínském lese	36
69	M	12	Milín kamenná boží muka nad st.školou	33
70	M	13	Milín kamenný kříž na Kozím vrchu	35
71	M	14	Milín boží muka u mateřské školky	36
72	M	15	Milín křížek u mateřské školky	35
73	O	1	Ostrov křížek na návsi	38
74	O	2	Ostrov zvonička	39
75	O	3	Ostrov křížek na křižovatce	39

poř.	mapa	pozice	název, popis	strana
76	O	4	Ostrov bývalý křížek u koupaliště	39
77	O	5	Ostrov kamenný kříž "V Mýtě"	38
78	P	1	Palivo křížek na návsi	40
79	P	2	Palivo Boží muka	40
80	P	3	Palivo zvonička v čp.2	40
81	P	4	Palivo torzo kříže v ohradní zdi	40
82	R	1	Radětice kaplička	41
83	R	2	Radětice kříž u kapličky	41
84	R	3	Radětice výklenková kaplička	41
85	R	4	Radětice křížek na křižovatce cest - Smetanka	42
86	R	5	Radětice křížek na křižovatce cest - Parákov	42
87	Ř	1	Rtišovice	43
88	Ř	2	Rtišovice - kaple v zámku	44
89	Ř	3	Rtišovice Nad Kacířem	44
90	S	1	Slivice - kostel sv.Petra	45, 46
91	S	2	Slivice - misijní kříž na hřbitově	45
92			Text: Kapličky křížové cesty	47, 48, 49
93	S	3	Slivice - kaplička křížové cesty před parkovištěm	50
94	S	4	Slivice - kaplička křížové cesty před parkovištěm	50
95	S	5	Slivice - kaplička křížové cesty před parkovištěm	50
96	S	6	Slivice - kaplička křížové cesty před parkovištěm	50
97	S	7	Slivice - kaplička křížové cesty na křižovatce	51
98	S	8	Slivice - kaplička křížové cesty za silnicí	51
99	S	9	Slivice - kaplička křížové cesty u pole	51
100	S	10	Slivice - kaplička křížové cesty u hřiště	52
101	S	11	Slivice - kaplička křížové cesty za čp.84	51
102	S	12	Slivice - kaplička křížové cesty za čp.84	51
103	S	13	Slivice - kaplička křížové cesty za čp.84	51
104	S	14	Slivice - kaplička křížové cesty za čp.84	51
105	S	15	Slivice - kaplička křížové cesty před čp.84	52
106	S	16	Slivice morový kříž	53, 54
107	S	17	Slivice morový kříž	53, 54
108	S	18	Slivice morový kříž	53, 54
109	S	19	Slivice - bývalý křížek u staré cesty	51
110	S	20	Slivice - zbořená kaplička (v silnici)	52
111	Š	1	Stěžov kaplička	55
112	Š	2	Stěžov křížek u kapličky	55
113	Š	3	Stěžov křížek u školy	55
114			Text: Vznik křížové cesty na Placích	56
115	Š	4	Stěžov křížová cesta 1. zastavení	57
116	Š	5	Stěžov křížová cesta 2. zastavení	57
117	Š	6	Stěžov křížová cesta 3. zastavení	57
118	Š	7	Stěžov křížová cesta 4. zastavení	58
119	Š	8	Stěžov křížová cesta 5. zastavení	58
120	Š	9	Stěžov křížová cesta 6. zastavení	58
121	Š	10	Stěžov křížová cesta 7. zastavení	58
122	Š	11	Stěžov křížová cesta 8. zastavení	59
123	Š	12	Stěžov křížová cesta 9. zastavení	59
124	Š	13	Stěžov křížová cesta 10. zastavení	59
125	Š	14	Stěžov křížová cesta 11. zastavení	59
126	Š	15	Stěžov křížová cesta 12. zastavení	60
127	Š	16	Stěžov křížová cesta 13. zastavení	60
128	Š	17	Stěžov křížová cesta 14. zastavení	60
129	Š	18	Stěžov křížek Na Pelechu	61
130	Š	19	Stěžov torzo křížku pod Červeným Vrchem	61
131	Š	20	Stěžov křížek pod Červeným Vrchem	61
132	Š	21	Stěžov jižně u rybníka Kartouzek	12
133	Š	22	Stěžov - Podstěžovský mlýn	12
134	V	1	Vrančice kříž na návsi	65
135	V	2	Vrančice křížek na cestě k Ostrovu	65
136	V	3	Vrančice Hora	65
137	Z	1	Zavržice náves křížek u zvoničky	62
138	Z	2	Zavržice na cestě ke Kamenné	63
139	Z	3	Zavržice křižovatka cest k Vojně	63
140	Z	4	Zavržice směrem k osadě Vojna	64
141	Ž	1	Žežice - křížek u zastávky	69
142	Ž	2	Žežice - U Kamenského křížku na křižovatce býv.cest	69
143	T	1	Životice kaple sv.Cyrila a Metoděje	66
144	T	2	Životice křížek na návsi	67
145	T	3	Životice křížek u cesty do Vrančic	67
146	T	4	Životice bývalý křížek u silnice	67
147	T	5	Životice Boží muka "U Koňasů"	68
148	T	6	Mýšlovice kaplička na návsi	68
149			Text: Spolupráce, literatura	70
150			Text: Seznam staveb	71
151			Text: Závěr autora	72

Při toulkách krajinou míjíme drobné sakrální památky. Boží muka, kapličky, staré kamenné, či litinové kříže na kopcích, u poutních míst, podél cest a na rozcestích. Jsou rozeseté po krajině a vytvořily její paměť, jejíž význam nám dnes už často uniká. Natolik s ní splynuly, že je téměř nevnímáme.

Z toho důvodu jsem se snažil vytvořit dokument, který nám připomene tyto stavby. Děkuji za pomoc Martinu Levíčkovi a všem, kteří jsou jmenováni na poslední stránce seriálu. Fotografie jsou na tabulích uspořádány abecedně podle katastrů obcí, většinou ve sloupcích po dvou listech.

Stavby jsou z farnosti slivické, jak je její rozloha současná. Vzhledem k návaznosti cest, či částí okolních katastrů obcí, jsou přidány i ty památky v obcích, které do farnosti slivické patřily dříve.

Byl bych rád, kdyby bylo možné dokument rozšířit o další, někde zapomenuté fotografie. Po nějakém čase dokument upravím do textového souboru .pdf a bude možno ho získat.

Jaroslav Kuba

Slivice 24. května 2013

Obsah - jednotlivé obce najdete na stanách

BROD	4
BUK	7
BYTÍZ	11
DALSKABÁTY	12
DRSNÍK	13
HÁJE	14
JERUSALÉM	16
JESENICE	18
KAMENNÁ	20
KONĚTOPY	21
LAZSKO	23
LEŠETICE	26
MILÍN	30
MÝŠLOVICE	68
OSTROV	38
PALIVO	40
RADĚTICE	41
RTIŠOVICE	43
SLIVICE	45
STĚŽOV	55
VRANČICE	65
ZAVRŽICE	62
ŽIVOTICE	66
ŽEŽICE	69